

Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca

Facultatea de Studii Europene

Propunere preliminară de cercetare

Teză de doctorat

*Elaborarea unei politici de mediere oficială între sistemul juridic și
sistemul tradițional de justiție civilă: Aspecte culturale privind
procesele de divorț în cadrul comunității druze din Israel*

Conducător de doctorat: Prof. univ. dr. Nicolae Păun

Student-doctorand: Imad Abu Reesh

ID nr. 053724001

Cluj-Napoca, 2025

Cuprins

1. Introducere	1
1.1 Contextul și motivația cercetării	1
2. Cadrul teoretic.....	4
2.1 Multiculturalism - Teorii	4
2.2 Existențialismul	6
2.3 Multiculturalismul.....	6
2.4 Abordări ale relațiilor minoritate-majoritate.....	6
2.5 Reducerea decalajului dintre dreptul tradițional și dreptul civil	6
3. Analiza literaturii de specialitate	8
3.1 Multiculturalismul în Israel	8
3.2 Statul Israel: Religia și statul în rândul minorităților	9
3.3 Minorități religioase în țările europene.....	10
3.4 Aspecte ale comunității druze.....	10
3.6 Aplicarea legii privind medierea obligatorie ("Mahut") în instanțele religioase druze.....	12
3.7 Divorțul ca fenomen social.....	12
4. Metodologie.....	14
4.1 Paradigma cercetării.....	14
4.2 Studiu de caz	14
4.3 Structura cercetării	15
4.4 Instrumente de cercetare	15
4.5 Participanții la studiu.....	15
4.6 Metoda de analiză a datelor: Analiza de conținut.....	15
4.7 Triangulare	15
4.8 Poziția cercetătorului	16
4.9 Etica cercetării.....	16
4.10 Concluzii legate de abordarea metodologică	16
5. Rezultate.....	16
5.1 Rezultate derivate din întrebarea de cercetare nr. 1.....	16
5.2 Rezultate derivate din întrebarea de cercetare nr. 2.....	19
5.3 Rezultate derivate din întrebarea de cercetare nr. 3.....	21
5.4 Rezultate incidente	23
6. Rezumat.....	25
6.1 Discrepanțe fundamentale: Tradiție vs. Drept civil	25
6.2 Perspective teoretice: Multiculturalismul și teoria conflictului	26

6.3 Principalele concluzii	27
6.4 Limitări ale studiului.....	28
6.5 Recomandări.....	29
6.6 Propunerea unui model multicultural.....	30
6.7 Concluzii.....	31
Bibliografie.....	32
Anexe	42

1. Introducere

1.1 Contextul și motivația cercetării

Israelul acordă minorităților religioase, inclusiv comunității druze, **autonomie parțială** în ceea ce privește problemele legate de statutul personal (de exemplu, căsătorie, divorț) (Barreda, 2014). Cu toate acestea, există numeroase disensiuni care apar atunci când normele religioase se află în contradicție cu legile civile. Astfel, deși ʿalāq este valabil din punct de vedere istoric în conformitate cu legea druză, Secțiunea 181 din Codul Penal îl consideră un act penal dacă nu este sancționat judiciar (Karayanni, 2020). Un astfel de scenariu ilustrează dileme mult mai profunde care pot apărea în cadrul societății și care se referă la:

- a) **Integrarea multiculturală:** Cum poate Israelul să reconcilieze diversele practici religioase în cadrul unei structuri juridice unificate?
- b) **Identitatea comunitară:** Etichetarea ʿalāq drept infracțiune slăbește coeziunea socială a druzilor?
- c) **Egalitatea de gen:** Deși Secțiunea 181 protejează în aparență femeile, mulți bărbați druzi o consideră o încălcare a autonomiei cutumiare (Cohen, 2018).
- d) **Libertățile individuale:** Echilibrarea drepturilor femeilor cu constrângerile familiei tradiționale druze într-o societate aflată în curs de modernizare.

Prezenta teză investighează interacțiunea dintre **sistemul legislativ al statului și autonomia religioasă**, analizând implicațiile mai profunde care decurg din acest conflict de natură juridică.

1.2 Cadrul teoretic al cercetării

Prezenta teză se bazează pe trei perspective:

1. **Teorii multiculturale și teorii legate de recunoașterea culturală:** Democrațiile trebuie să integreze tradițiile minorităților, păstrând în același timp libertățile individuale (Taylor, 1992; Kymlicka, 1995; Starks & McMillan, 2023). Cazul comunității druze evidențiază disensiunea dintre autonomia grupului și drepturile de gen (Karayanni, 2020).
2. **Teoria conflictului:** Structurile juridice reflectă adesea interesele majorității, marginalizând minoritățile (Monlezun, 2024). Secțiunea 181 din Codul Penal ar putea fi astfel percepută ca un set de norme impuse de majoritate care declanșează o reacție de rezistență în rândul comunității druze (Karayanni, 2020).
3. **Perspective existențialiste:** Reprezentanții masculini ai comunității druze se confruntă cu o alegere existențială: să se conformeze normelor religioase sau să suporte consecințele legale, dilemă care adesea conduce la alienare sau la accentuarea unei atitudini de opoziție (Sartre, 1943).

1.3 Scopul și obiectivele cercetării

Prezenta teză abodează trei întrebări principale de cercetare, referitoare la:

1. **Decalajul juridic-cultural:** Care sunt conflictele care apar între divorțul religios în rândul comunității druze și Secțiunea 181 a Codului Penal?
2. **Reducerea decalajelor:** Care sunt soluțiile politice de aliniere a tradițiilor druze cu egalitatea civilă?
3. **Atitudinile părților interesate:** Care este perspectiva cetățenilor druzi și a experților în domeniul juridic cu privire la reformarea Secțiunii 181 din Codul Penal?

1.4 Metodologie

În cadrul prezentei cercetări, am optat pentru **abordarea calitativă**, care combină:

- a) **Interviuri** cu judecători religioși druzi (Qadis), membri ai Knesset-ului și profesioniști din domeniul juridic.
- b) **Analiza de text** aplicată prevederilor legislative, hotărârilor judecătorești și textelor juridice druze (Barreda, 2014).

Modelul pe care îl propunem surprinde relația nuanțată dintre identitatea culturală și structurile juridice.

1.5 Semnificația cercetării și contribuția la domeniul cunoașterii

1.5.1 Contribuții teoretice: (1) Jurisprudența multiculturală: Explorează paradoxurile autonomiei tribunalelor religioase aflate sub supravegherea statului (Kymlicka, 1995). **(2) Conflict vs. integrare:** Indică modul în care tensiunile juridice pot stimula capacitatea de rezistență sau de adaptare a unei comunități (Karayanni, 2020) **(3) Paradoxul referitor la gen:** Secțiunea 181 protejează femeile, incriminând în același timp o normă religioasă tradițională (Cohen, 2018).

1.5.2 Contribuții de ordin practic: (1) Reforma politicilor: Propune reglementarea țălaq în cadrul legislației revizuite (Karayanni, 2020). **(2) Modele de mediere:** Se bazează pe cadrele multiculturale canadiene/britanice de soluționare a litigiilor (Reitz et al., 2009). **(3) Responsabilizarea comunității:** Subliniază nevoia de cultură juridică și de dialog deschis între liderii druzi și reprezentanții guvernului.

1.6 Structura tezei

Capitolul 2: Teorii multiculturale, teorii ale conflictului și teorii existențialiste; **Capitolul 3:** Analiză comparativă a literaturii de specialitate pe teme religioase și juridice; **Capitolul 4:** Metodologie și etică; **Capitolul 5:** Rezultate empirice; **Capitolul 6:** Analiza contradicțiilor și a potențialelor soluții; **Capitolul 7:** Concluzii și recomandări.

1.7 Direcții de cercetare viitoare

(1) **Analiza comparativă:** Analizarea altor minorități religioase în cadrul cărora există tensiuni similare (Karayanni, 2020). (2) **Anchetă centrată pe gen:** Investigarea experiențelor trăite de femei în instanțele religioase (Santos, 2024). (3) **Perspective transnaționale:** Evaluarea modului în care cadrele juridice integratoare sunt implementate cu succes în cadrul altor sisteme democratice.

1.8 Concluzii

Demersul nostru de cercetare, axat pe cazul comunității druze, pune în lumină dezbaterile în curs privind **identitatea, drepturile minorităților și autoritatea statului**. Reducerea decalajului juridic poate necesita: (1) **Ajustări legislative** astfel încât să existe o recunoaștere parțială a ʿalāq. (2) **Structuri alternative de soluționare a litigiilor** care să alinieze normele privitoare la familie din cadrul comunității druze cu dreptul civil. (4) Un astfel de set de măsuri ar putea propulsa practicile juridice multiculturale ale Israelului, reconciliind tradiția religioasă cu principiile democratice și constituind o bază solidă pentru discuții mai ample privind pluralismul juridic.

2. Cadrul teoretic

2.1 Multiculturalism - Teorii

2.1.1 Introducere

Multiculturalismul descrie coexistența diverselor grupuri culturale - diferențiate prin limbă, etnie sau alți indicatori – în cadrul aceleiași societăți globale (Starks & McMillan, 2023, Link). Se urmărește integrarea instituțională și normativă a culturilor minoritare, prin îndepărtarea treptată de tendințele mai vechi, axate pe asimilare. În educație, un nivel mai ridicat de ”inteligență culturală” în rândul profesorilor este corelat cu atitudini mai pozitive față de elevii proveniți din diverse medii (Katıtaş, 2024, Link).

Nucleul multiculturalismului este reprezentat de perspectiva conform căreia identitățile minoritare nu pot fi pur și simplu subsumate unui cadru cultural dominant, ci dimpotrivă, este necesară validarea practicilor culturale distincte (Starks & McMillan, 2023). Din punct de vedere istoric, perspectiva multiculturală a apărut ca o critică împotriva politicilor opresive sau asimilaționiste.

2.1.2 Cadrul teoretic al multiculturalismului

1. **Teoria recunoașterii:** Se axează pe validarea diverselor grupuri în sfera publică, asigurând demnitatea și apartenența membrilor acestor grupuri (Klompenhouwer & Hopman, 2021, Link).
2. **Teoria conflictului:** subliniază inegalitățile structurale și disparitățile de putere care pot provoca disensiuni culturale (Monlezun, 2024, Link).
3. **Teoria integrării sociale:** Subliniază importanța participării active și consolidării drepturilor comune care să asigure succesul coeziunii multiculturale (Reitz et al., 2009).
4. **Teoria pluralismului cultural:** Percepe diversitatea culturală ca punct forte intrinsec (Santos, 2024, Link).
5. **Teoria postcolonială:** Critică moștenirile coloniale și hegemonia culturală, încercând să demonteze sferele actuale de dominație (Hunjoo, 2024; Khan, 2023).

Aceste perspective teoretice ilustrează necesitatea de a recunoaște specificitatea culturală, abordând în același timp dezechilibrele de putere care pot perpetua tendințele de marginalizare a minorităților (Jonsson, 2015; Murry, 2015).

2.1.3 Abordări ale multiculturalismului

- 1) **Teoria asimilării:** susține că minoritățile ar trebui să se adapteze la normele majorității; criticii acestei teorii susțin, pe de altă parte, că această abordare erodează identitatea culturală (Shorten, 2022).
- 2) **Pluralismul cultural:** Încurajează păstrarea culturilor minoritare într-un cadru politic comun (Gordon, 2016), care implică angajament autentic și nu doar simple gesturi simbolice (DiMaggio et al., 2004).
- 3) **Teoria dominanței:** Se axează pe modul în care grupurile privilegiate își păstrează avantajele prin intermediul inegalităților validate instituțional (Cheater, 2003).
- 4) **Teoria incluziunii:** Vizează accesul egal al minorităților la procesul decizional și la instituțiile publice (Aiyede & Muganda, 2023).
- 5) **Teoria excluderii:** Examinează barierele structurale care împiedică participarea minorităților în cadrul unei societăți (Sterri, 2023; Phipps, 2022).

2.1.4 Probleme contemporane legate de multiculturalism

Există în prezent numeroase dezbateri cu privire la asimilare vs. pluralism cultural, impactul globalizării și rolul politicilor privitoare la imigrație în modelarea integrării sociale (Benet-Martinez et al., 2015). În sistemele de educație, profesorii competenți din punct de vedere cultural influențează semnificativ rezultatele elevilor proveniți din comunitățile minoritare (Paizan, 2024; Katıtaş, 2024). Reprezentarea mediatică și mișcările populare modelează în egală măsură discursul multicultural (Siapera, 2010; Kurniawan et al., 2024).

2.1.5 Perspective critice asupra multiculturalismului

Criticii avertizează că unele politici reduc multiculturalismul la ”mâncare și festivaluri”, lăsând o serie de inegalități profunde nesancționate (De Jesus-Reyes, 2024; Sengmany, 2023). Alte teorii se axează pe următoarele aspecte:

- **Internalizarea identității:** Modul în care indivizii reconciliază afilierile culturale multiple (Sterri, 2023).
- **Dialogul între grupuri:** Angajament structurat pentru reducerea prejudecăților (Zuniga et al., 2016).
- **Teoria împuternicirii:** Amplifică vocile marginalizate și reformează sistemele de excludere (Prodanova, 2024).
- **Teoria subordonării:** Solicită participarea activă a comunităților reduse la tăcere din punct de vedere istoric (Mittelmeier et al., 2024).

- **Teoria intersubiectivității:** Explorează înțelegerea reciprocă prin implicarea interculturală bazată pe empatie (Zhang, 2024; Lund, 2024).

2.2 Existențialismul

Filosofii existențialiști (precum Sartre sau Kierkegaard) susțin că esența nu precede existența (Mautner, 2011; Stopler, 2015). Indivizii sunt cei care trebuie să construiască un sens într-o lume indiferentă. Teme precum alienarea și libertatea rezonază îndeaproape cu debaterile multiculturale, deoarece indivizii navighează printre norme culturale multiple. Existențialismul subliniază importanța intervenției personale, sugerând o paralelă cu provocarea alinierii drepturilor minorităților la contextele mai largi ce țin de societate (Rubinstein, 2016).

2.3 Multiculturalismul

Termenul de "cultură" poate face referire la etnie, religie, naționalitate și alte aspecte (Shmer, 2009). Multiculturalismul susține un mediu care respectă aceste identități suprapuse (Cohen, 2015; Gutman, 2002). Societate israeliană include un mozaic de imigranți evrei cu origini diverse care coexistă cu comunitățile arabe, druze și beduine. Sabar (2001) face distincția între:

- **Culturi multiple:** Concept care descrie pur și simplu comunități diverse care conviețuiesc.
- **Multiculturalism:** Concept care se referă la o perspectivă bazată pe politici care oferă resurse și asistență juridică sau legislativă grupurilor minoritare (Lev Ari & Hassisi-Sabek, 2016).

2.4 Abordări ale relațiilor minoritate-majoritate

Grupurile minoritare se confruntă adesea cu instituții aliniate la normele majorității. Se disting astfel patru abordări principale cu privire la acest aspect (Mautner, 2011; Stopler, 2015):

1. **Republicană:** Susține doar drepturile individuale, ignorând revendicările colective (de exemplu, abordarea istorică franceză).
2. **Liberal-Pragmatică:** Se concentrează pe drepturile individuale, cu sprijin redus din partea statului pentru instituțiile minoritare (Green, 2019).
3. **Multiculturală:** Recunoaște drepturile bazate pe conceptul de grup, precum statutul de limbă oficială, de exemplu (Rubinstein, 2016).
4. **Social-Democrată:** Promovează egalitatea substanțială prin intervenția activă a statului (Green, 2019).

2.5 Reducerea decalajului dintre dreptul tradițional și dreptul civil

2.5.1 Introducere

În multe regiuni, sistemele juridice tradiționale sau religioase coexistă cu dreptul civil (Barreda, 2014). Principalul scop este ca existența acestor sisteme duale să nu conducă la încălcarea unor drepturi fundamentale.

2.5.2 Bazele filosofice

Accentul pus de existențialism pe libertate și principiile de echitate enunțate de Rawls pledează pentru structuri care respectă minoritățile culturale fără a sacrifica drepturile individuale (Ferrer Beltrán et al., 2013; Kublashvili, 2013; Umeanolue, 2020).

2.5.3 Abordări practice ale integrării juridice

1. **Analiza juridică comparativă:** Adaptează cele mai bune practici din sistemele paralele (Karayanni, 2020).
2. **Soluționarea litigiilor:** Încurajează medierea sau arbitrajul cu respectarea normelor și reglementărilor locale (Fias, 2024).
3. **Reforme legislative:** Vizează armonizarea normelor religioase cu drepturile universale (CISG, 2021).

2.5.4 Provocări și oportunități pentru integrarea juridică

Este posibil să existe o rezistență accentuată la schimbare la schimbare poate fi ridicată, în timp ce instanțele religioase pot consolida normele patriarhale. Cu toate acestea, cadrele legislative bazate pe colaborare pot valida tradiția, susținând în același timp drepturile omului (Butalia, 2023; Hynes, 2021).

2.5.5 Concluzie privind reducerea decalajelor

Integrarea eficientă respectă atât autonomia religioasă, cât și normele universale. Dialogul permanent între autoritățile religioase și cele laice poate avea drept rezultat elaborarea unor politici incluzive, consolidând unitatea socială (Rammala et al., 2023; Kim, 2023).

3. Analiza literaturii de specialitate

3.1 Multiculturalismul în Israel

3.1.1 Multiculturalismul din perspectiva înființării Statului Israel și a guvernului israelian

Dubla identitate a Israelului ca stat evreu și democratic creează tensiuni privind recunoașterea minorităților, în special în rândul cetățenilor arabi (Mielke & Al-Haj, 2007). Legea statului-națiune subliniază identitatea evreiască, generând preocupări legate de marginalizarea comunităților non-evreiești (Ichikawa, 2023). În timp ce unele instituții culturale înființate în beneficiul cetățenilor arabi sau druzi primesc sprijin guvernamental, există numeroase voci critice care remarcă finanțarea insuficientă (Donguiz, 2021). Preocupările legate de securitatea națională complică, de asemenea, politica față de populațiile arabe (Katz & Bigon, 2023).

3.1.2 Multiculturalismul din perspectiva grupurilor minoritare din Israel

- 1) **Cetățenii arabi:** Semnalează inegalitățile structurale consolidate de legislația centrată pe evrei (McClymont et al., 2020).
- 2) **Cetățenii druzi:** Din punct de vedere istoric, aceștia sunt mai apropiați de interesele statului, dar continuă să se confrunte cu o autonomie limitată sau cu constrângeri sociale (Nissim Dana, 1998).
- 3) **Evreii etiopieni:** Sunt recunoscuți oficial ca evrei, dar se confruntă cu percepții rasiste și alienare socială (Avraham, 2024).

Multe minorități pun în balanță riscurile conservării tradiției cu stimulentele oferite pentru procesul de asimilare (Khan et al., 2019; Dissanayake, 2024).

3.1.3 Analiză comparativă asupra multiculturalismului

Sprijinul selectiv acordat de Israel pentru drepturile minorităților reflectă modelele altor state pluraliste, precum Malaezia, unde retorica guvernului alternează între gesturi incluzive și imperative naționaliste (Shah, 2019). Polarizarea politică din Israel face și mai complicată menținerea unor politici consecvente pentru cetățenii non-evrei (Shamir, 2017).

3.1.4 Provocări și oportunități cuprivate la multiculturalism

- 1) **Provocări:** Tensiuni legislative (Dissanayake, 2024), decalaje socio-economice și polarizare politică (Amir, 2024).
- 2) **Oportunități:** Promovarea la nivel local care stimulează schimbarea politicilor (Kemp, 2015), reforme în educație (Azmitia, 2024) și inițiative locale în orașe precum Haifa sau Tel Aviv (Mielke & Al-Haj, 2007).

3.2 Statul Israel: Religia și statul în rândul minorităților

3.2.1 Conflictul dintre religie și stat în Israel

Israelul îmbină identitatea religioasă iudaică cu structurile democratice. Comunitățile religioase minoritare (musulmani, creștini, druzi) au autonomie în ceea ce privește legile privind statutul personal, însă acest aspect poate face femeile vulnerabile la normele conservatoare (Karayanni, 2020).

3.2.1.1 Multiculturalismul ca acoperire pentru politicile opresive

Conform teoriei "acoperirii" sau disimulării, pozițiile multiculturale oficiale ar putea legitima obiceiurile patriarhale (Karayanni, 2018B, Link).

3.2.1.2 Provocările jurisdicției religioase

În Israel, instanțele rabinice evreiești sunt considerate coercitive, în timp ce instanțele musulmane sau druze sunt încadrate din perspectivă mai degrabă liberală. Cu toate acestea, aceste instanțe pot perpetua inegalitățile sau nedreptățile la nivel intern (Karayanni, 2020).

3.2.2 Lupta dintre religie și stat

- 1) **Modelul evreiesc:** Instituții religioase finanțate și jurisdicție rabinică asupra dreptului familiei evreiești (Liviatan, 2009; Karayanni, 2014).
- 2) **Modelul minoritar:** Tribunalele religioase arabe gestionează statutul personal fără a primi o finanțare substanțială din partea statului (Amir, 2016).

3.2.3 Instanțele religioase din minoritatea arabă a Israelului ca o încălcare a drepturilor individuale

În pofida faptului că aceste instanțe conservă identitatea culturală, ele pot încălca normele liberale, în special drepturile femeilor (Karayanni, 2016; 2018B). Este astfel necesar un echilibru pentru a se asigura că recunoașterea acestor nu maschează de fapt opresiunea internă din cadrul grupului minoritar (Shachar, 2001).

3.2.4 Obstacole personale acute în rândul minorității arabe din Israel

- 1) **Barierile instituționale:** Autodefinirea statului ca stat evreiesc perpetuează enclavele (Merin, 1999).
- 2) **Societatea patriarhală:** Presiunile externe pot duce la consolidarea practicilor conservatoare (Sa'ar, 2007).
- 3) **Barierile seculare:** Unii lideri arabi evită să conteste normele religioase pentru a păstra solidaritatea comunitară (Touma-Sliman, 2005).

3.2.5 Obstacolele personale ca o capcană multiculturală

Multiculturalismul nereglementat poate legitima cadre religioase restrictive (Rawls, 1993 în Karayanni, 2020). În consecință, femeile pot avea foarte puține opțiuni de a ieși de sub o astfel de jurisdicție divizată (Shachar, 2001).

3.3 Minorități religioase în țările europene

3.3.1 Contextul istoric al minorităților religioase

Istoria Europei reflectă o discriminare religioasă persistentă, deși reformele implementate după cel de-al Doilea Război Mondial au consolidat gradul de protecție (Kilinç et al., 2019). Naționalismul contemporan are încă rolul de a alimenta ostilitatea față de minorități.

3.3.2 Islamul în Europa

Imigrația modernă a dus la creșterea populației musulmane în țări precum Franța, Germania și Regatul Unit, declanșând dezbateri privind politicile laice (Oran, 2021). Controversele privind interzicerea hijabului sau construirea de moschei evidențiază tensiunile create în cadrul acestor societăți (Sealy et al., 2022).

3.3.3 Comunitățile evreiești din Europa

Comunitățile evreiești au contribuit semnificativ la patrimoniul intelectual al Europei, confruntându-se de-a lungul istoriei cu un val intens de antisemitism. Chiar și în prezent, problemele legate de legile kosher sau de circumcizie provoacă dezbateri privind integrarea religioasă (Ulvund, 2020).

3.3.4 Alte minorități religioase

Hindușii, sikhii și grupurile mai mici trăiesc în contexte sociale în care operează cadre juridice incerte, fiind nevoiți să se bazeze pe măsuri antidiscriminare solide (Schmitt et al., 2023).

3.3.5 Multiculturalismul în țările europene

Deși din punct de vedere istoric se poate spune că Europa de Vest a îmbrățișat treptat politici bazate pe un grad crescut de incluziune, mișcările populiste recente reprezintă o amenințare reală la adresa acestor tendințe (Maddrell et al., 2022). Naționalismul est-european complică integrarea unor grupuri precum romii (Boichuk et al., 2023).

3.3.6 Legile statului vs. normele sociale și religioase

Unele state permit scutirea de anumite obligații religioase în ceea ce privește educația sau în cadrul cultului, în timp ce altele mențin un secularism strict (Zucca, 2012). Tensiunile actuale ilustrează provocarea de a reconcilia pluralismul religios și identitatea națională.

3.4 Aspecte ale comunității druze

3.5.1 Originea druzilor

Religia druză a apărut în secolul al XI-lea d.Hr. sub Califatul Fatimid (Dana, 1974), fiind modelată de influențele šiitilor ismaeliți și elementele filosofice grecești. Convertirile au durat până în 1043, când comunitățile druze s-au consolidat în zonele muntoase (Falah, 2000; Hazran et al., 2024; Kheir, 2024).

3.5.2 Principiile de bază ale religiei druze

Monoteismul absolut (tawhid), respectul pentru adevăr, loialitatea și transmigrarea sufletelor (al-Taqammus) constituie pilonii cheie ai acestei religii (Barakat, 2016; Abbas & Court, 2021). Membrii inițiați ('uqqāl) dețin cunoștințe religioase mai profunde decât laicii (juhḥāl).

3.5.3 Structura socială a comunității druze

În Israel există aproximativ 149.000 de druzi care mențin un cadru social patriarhal, dar coeziv, care descurajează ferm poligamia și favorizează drepturile de moștenire pentru femei (Falah, 2018; Hasan, 2011). Cu toate acestea, rolurile în cadrul familiei sunt încă guvernate și modelate de norme comunitare puternice.

3.5 Jurisdicția instanțelor religioase druze în Statul Israel

3.5.1 Formarea sistemului judiciar al comunității Druze

Druzii au fost recunoscuți ca și comunitate separată abia la mijlocul secolului al XX-lea, în temeiul Mandatului britanic și al legislației israeliene. Până în anul 1962 a fost adoptată de către Knesset Legea privind instanțele religioase druze, care acordă jurisdicție exclusivă în materie de statut personal (Ministerul Justiției, 2014).

3.5.2 Contractul de căsătorie

Căsătoria necesită consimțământul miresei, martori și un reprezentant oficial autorizat. Monogamia este impusă prin lege, însă ambii soți au dreptul de a iniția divorțul în anumite condiții (Falah, 2000; Mulla, 2014).

3.5.3 Divorțul în conformitate cu legea religioasă druză

Căile recunoscute includ divorțul unilateral (ṭalāq), divorțul inițiat de soție (tafrīq), consimțământul reciproc și "conflictul și lupta" (nazā' wa-shiqāq). Legea druză interzice recăsătorirea între soții divorțați anterior, încurajând medierea (Hasan, 2011).

3.5.4 Adaptarea la legile statului referitoare la instanță

Codul penal israelian (1977) poate incrimina divorțul pronunțat fără o hotărâre judecătorească în cazul în care soția nu este de acord, intrând în conflict cu recunoașterea imediată a divorțului unilateral de către legea druză (Karayanni, 2020).

3.6 Aplicarea legii privind medierea obligatorie ("Mahut") în instanțele religioase druze

3.6.1 Divorțul în temeiul legii druze privind statutul personal

Dispozițiile Nazā'wa-shiqāq impun mediatorilor să încerce reconcilierea între soți; dacă nu reușesc, instanța stabilește cui îi aparține vina și se procedează la împărțirea proprietății/bunurilor (Kablan, 2016).

3.6.2 Medierea

Medierea are o îndelungată tradiție în contextele islamice și druze, având rolul de a încuraja arbitrii numiți de familie să reducă conflictele care conduc la divorț (Otolenghi, 1994).

3.6.3 Legea privind medierea obligatorie ("Mahut") și medierea obligatorie

Legea Mahut promulgată în Israel în 2016 obligă cuplurile să participe la sesiuni preliminare de mediere, în încercarea de a diminua litigiile (Finkelstein, 2007). Deși această practică poate încuraja cooperarea, vocile care o critică exprimă îngrijorări cu privire la dezechilibrele de putere (Finkelstein, 2009).

3.6.4 Medierea în cadrul procedurilor de divorț

Avantajele includ reducerea costurilor și menținerea relațiilor (Elroy, 1992). Dezavantajele apar dacă unul dintre soți este constrâns sau se află într-o situație de vulnerabilitate (Bogoch & Halperin-Kaddari, 2007).

3.6.5 Medierea în conformitate cu legea religioasă druză

Instanțele druze impun de la sine încercări de reconciliere. Mahut ar putea fi avea rol complementar dacă este integrat cu atenție, asigurându-se că mediatorii profesioniști lucrează alături de arbitrii tradiționali numiți de familie (Qablan, 2016).

3.6.7 Concluzie privind aplicarea legii Mahut în instanțele religioase druze

Deși medierea obligatorie ar putea contribui la reducerea conflictelor, aceasta nu trebuie să submineze autonomia druzilor. Un model hibrid - în care Qadis să direcționeze disputele către mediatori profesioniști - ar putea stabili un echilibru între practicile tradiționale și cele moderne.

3.7 Divorțul ca fenomen social

3.7.1 Motive pentru divorț

Tendențele globale arată o creștere a ratei divorțurilor, determinată de stresul financiar, schimbarea rolurilor de gen, infidelitate și intervenția familiilor extinse (Tarabey, 2013). În cazul druzilor,

interdicția de a se recăsători cu același partener după divorț stimulează o dorință mai puternică de reconciliere (Ministerul Justiției, 2017; Abu Rish, 2013).

Observații finale

Această prezentare generală ilustrează complexitatea cadrelor multiculturale, de la perspectivele existențialiste asupra acțiunii personale la criticile la adresa puterii din perioada postcolonială. În timp ce guvernele încearcă să gestioneze diversitatea culturală prin acordarea unui grad mai mare de autonomie comunităților religioase și culturale, aceste acorduri pot contribui în mod mascat la menținerea inechităților interne în cadrul grupurilor, în special în ceea ce privește diferențele de gen. Teoriile referitoare la "acoperire" dezvăluie modul în care recunoașterea simbolică poate de fapt să mascheze nedreptățile sistemice (Karayanni, 2018B).

Medierea apare ca o punte de legătură promițătoare între normele cutumiare și drepturile universale, exemplificată de Legea Mahut din Israel. Cu toate acestea, aplicarea legii în instanțele druze evidențiază tensiunile care derivă din respectarea jurisdicției religioase și efortul de a asigura rezultate echitabile. Un multiculturalism eficient necesită, în cele din urmă, o atentă calibrare a acestor aspecte care vizează, pe de o parte, acordarea autonomiei minorităților, și pe de altă parte protejarea drepturilor fundamentale ale omului. Din Orientul Mijlociu până în Europa, acest echilibru poate fi consolidat doar prin politici flexibile, dialog continuu și un angajament mai profund față de justiția socială.

4. Metodologie

4.1 Paradigma cercetării

Prezenta cercetare are la bază o abordare calitativă, punând accentul pe modul în care participanții interpretează fenomenele sociale în contextele lor naturale (Tzabar Ben-Yehoshua, 2016; Shkedi, 2011). Prin analiza modului în care politica de mediere propusă ar putea reconcilia sistemul juridic central al Israelului și sistemul judiciar al comunității druze, ancheta calitativă oferă profunzimea și flexibilitatea necesare pentru descoperirea tuturor nuanțelor acestor sisteme culturale și juridice.

4.1.1 Utilizări ale cercetării calitative

Cercetarea calitativă pune accentul pe punctele de vedere subiective, pe perspectivele orientate spre proces și pe interacțiunea dintre comportament și context (Tzabar Ben-Yehoshua, 2016). Metodele variază de la fenomenologie și cercetare narativă la etnografie și studii de caz (Petkin & Wolfensperger, 2010).

4.1.2 Avantajele abordării calitative

Aceste metode dezvăluie în detaliu perspectivele participanților, punând în lumină factori socioculturali sau juridici subtili (Kaniel, 2014; Alpert, 2011). Cercetătorii interpretează comportamentele și normele în manieră holistică, cu scopul de a dobândi mai degrabă o înțelegere contextuală decât de a înțelege legi universale (Tzabar Ben-Yehoshua, 2016).

4.1.3 Dezavantajele abordării calitative

Dimensiunea redusă a eșantioanelor, specifică contextului, poate limita generalizabilitatea (Shkedi, 2011). De asemenea, pot apărea anumite dezavantaje legate de subiectivitate și fiabilitate (Alpert, 2011). Cercetătorul are rolul de a atenua aceste neajunsuri prin raportare transparentă la problematica supusă cercetării, triangulare și reflexivitate (Tzabar Ben-Yehoshua, 2016).

4.1.4 Justificarea utilizării abordării calitative

Datorită faptului că cercetarea noastră se axează pe analiza procedurii de divorț în cadrul comunității druze și interferența acesteia cu dreptul civil israelian, perspectiva calitativă ne ajută să surprindem experiențele trăite de participanți - modul în care aceștia percep, parcurg și, eventual, rezolvă conflictele juridice (Shkedi, 2011).

4.2 Studiu de caz

Abordarea bazată pe studiul de caz (Yosifun, 2016) examinează modul în care instanțele religioase druze și sistemul de justiție civilă din Israel se intersectează în materie de divorț. Această abordare permite o analiză aprofundată a evoluțiilor istorice, a discursurilor politice și a experiențelor din viața reală.

4.3 Structura cercetării

Cercetarea s-a desfășurat în trei etape, fiecare dintre aceste etape abordând obiective diferite: (1) identificarea dilemelor din legislația druză privind divorțul în raport cu legislația israeliană, (2) explorarea unor noi cadre legislative menite să reducă decalajele dintre cele două sisteme (3) evaluarea atitudinii părților interesate privind modificarea Secțiunii 181 din Codul Penal. Sursele de date includ interviuri și analiza documentelor, procesate prin analiza de conținut.

4.4 Instrumente de cercetare

4.4.1 Interviuri

Interviurile semi-structurate (Tzabar-Ben Yehoshua, 2016) permit explorarea în profunzime a punctelor de vedere ale membrilor Knesset, ale profesioniștilor din domeniul juridic, ale Qādīs, ale clericilor druzi și ale bărbaților druzei care s-au confruntat în diferite contexte cu discrepante legislative.

4.4.2 Analiza documentelor

În cadrul prezentei cercetări am examinat prevederi legislative, hotărâri judecătorești și texte religioase pentru a urmări evoluția politicilor, a contextualiza interviurile și a identifica o serie de teme recurente (Bauer & Gaskell, 2011; Shkedi, 2011).

4.5 Participanții la studiu

Prezentul studiu a inclus cinci grupuri de participanți: (1) Knesset/personalități publice/profesioniști în domeniul juridic, (2) Qādīs, (3) avocați, (4) clerici druzi și (5) bărbați druzi care s-au confruntat cu probleme legate de procedura de divorț unilateral. Diversitatea participanților oferă perspective complexe asupra dimensiunilor juridice, culturale și religioase ale fenomenului studiat.

4.6 Metoda de analiză a datelor: Analiza de conținut

Interviurile transcrise și documentele-cheie au fost supuse codificării iterative, generând teme precum "Conflictul civil-religios", "Secțiunea 181 a Codului Penal" și "Normele culturale" (Dushnik, 2011). Sinteza finală are în vedere obiectivele cercetării (Shkedi, 2011).

4.7 Triangulare

Analiza comparativă a interviurilor, a textelor legislative și a feedback-ului din partea participanților la studiu consolidează gradul de credibilitate a cercetării (Denzin & Lincoln, 2005; Shkedi, 2011). Discrepanțele identificate conduc către noi direcții de cercetare și necesită investigații mai aprofundate.

4.8 Poziția cercetătorului

În calitate de oficial religios druz, autorul prezentei cercetări valorifică cunoștințele din interior, utilizând în același timp strategii reflexive – consultarea cu colegii, consultarea cu participanții - pentru a reduce eventualele tendințe părtinitoare în abordarea temei de cercetare (Dushnik, 2011).

4.9 Etica cercetării

Recomandările de natură etică pun accentul pe obținerea consimțământului informat, confidențialitate și minimizarea eventualelor daune, în special având în vedere abordarea unor subiecte sensibile precum divorțul și autoritatea religioasă (Dushnik & Tzabar Ben-Yehoshua, 2016).

4.10 Concluzii legate de abordarea metodologică

În concluzie, proiectul de cercetare calitativ pe care îl prezentăm, orientat spre studiul de caz, integrează interviurile și analiza documentelor pentru a elucida modul în care instanțele religioase druze și dreptul civil israelian converg în materie de divorț. Triangularea și reflexivitatea consolidează validitatea rezultatelor cercetării, în timp ce protocoalele etice au rolul de a proteja bunăstarea participanților. Un astfel de cadru oferă o bază temeinică pentru a propune politici de mediere sensibile din punct de vedere cultural și solide din punct de vedere juridic.

5. Rezultate

Acest capitol prezintă rezultate derivate din **două surse principale**: (1) **Interviuri semi-structurate** cu cinci grupuri de părți interesate din comunitatea druză și sistemul juridic israelian. (2) **Analiza textuală** a documentelor juridice și istorice relevante din perspectivă legislativă privind statutul personal al druzilor și modul în care acestea se intersectează cu dreptul civil israelian. Rezultatele sunt structurate în jurul celor **trei întrebări de cercetare** enunțate în prima secțiune, fiecare fiind urmată de un rezumat. Capitolul evidențiază în continuare **rezultatele incidentale** legate de conceptul de multiculturalism și perspectivele principalelor părți interesate, oferind o **viziune holistică** asupra decalajului dintre divorțul civil și cel religios în rândul comunității druze, a strategiilor de soluționare și a potențialelor amendamente care ar putea fi aplicate **Secțiunii 181** din Codul Penal.

5.1 Rezultate derivate din întrebarea de cercetare nr. 1

5.1.1 Întrebarea de cercetare nr. 1: *"Ce dileme există cu privire la decalajul dintre sistemul juridic tradițional și dreptul civil în ceea ce privește procedurile de divorț în rândul membrilor comunității druze din Israel?"*

Această întrebare examinează **tensiunile și conflictele** care apar atunci când legea religioasă druză, în special în ceea ce privește divorțul, se intersectează cu legislația civilă israeliană. După cum se indică în **Tabelul 5.1.6.1.1**, fiecare grup de participanți intervievați - membri ai Knesset / juriști, qādis,

avocați, lideri religioși druzi și persoane druze care s-au confruntat cu aceste lacune din sistemul juridic - evidențiază provocări unice, care însă se suprapun. În paralel, **Tabelul 5.2.3.1** indică modul în care documentele fundamentale (de exemplu, Declarația de Independență și Legile fundamentale) pot fie **să nu rezolve**, fie chiar **să adâncească** tensiunea dintre menținerea autonomiei culturale druze și aplicarea egalității civile.

5.1.2 Rezultate derivate din interviul pentru prima întrebare de cercetare

5.1.2.1 Membri ai Knessetului / juristi

Politicienii și experții din domeniul juridic descriu un **decalaj persistent între identitate și sistem**: Legea religioasă druză reprezintă o fațetă centrală a identității culturale, în timp ce legislația civilă vizează egalitatea universală. Cele mai multe fricțiuni apar în **cadrul procedurilor de divorț**, în care divorțul unilateral druz (ṭalāq) poate fi privit ca **infracțiune penală** în temeiul Secțiunii 181 în cazul în care este considerat forțat sau nerecunoscut de autoritățile civile. Respondenții menționează, de asemenea, **presiuni externe**, în special din partea organizațiilor pentru drepturile femeilor, care susțin că divorțurile forțate contravin valorilor democratice. Această ”capcană multiculturală” înseamnă de fapt că deși comunitatea druză este recunoscută formal, reprezentanții acesteia sunt constrânși efectiv ori de câte ori normele religioase colective intră în conflict cu cadrul juridic mai larg al Statului Israel.

5.1.2.2 Qādis (judecători religioși)

Qādis subliniază **ambiguitatea juridică** care erodează autoritatea instanțelor lor. Deși instanțele druze au, în teorie, competență exclusivă în ceea ce privește statutul personal, **statutele civile care se suprapun** permit soților să invoce dispoziții penale în cazul unui divorț în care nu există consimțământ reciproc. În consecință, temerile exprimate de Qādis se referă la faptul că aceștia ar putea **pierde încrederea comunității**, deoarece nu pot susține tradițiile druze fără a risca repercusiuni juridice. În plus, **reglementările învechite**, moștenite din epoca otomană sau din cea a mandatului britanic, împiedică adoptarea unor standarde moderne care să respecte în continuare moștenirea druză.

5.1.2.3 Avocați

Avocații semnalează un **dublu eșec al autorității**: nici sistemul civil, nici cel religios nu corespund așteptărilor comunității. În trecut, părțile se angajau într-o ”cursă a jurisdicțiilor”, căutând orice forum care putea oferi un avantaj procedural, demers care provoca în cele din urmă și mai multă confuzie. Deși Curtea Supremă a pus capăt acestei practici, nu există un mecanism unificat de **reconciliere** a legislației druze cu cerințele civile. Avocații subliniază, de asemenea, **presiunile familiale**: neștiind care sistem va prevala, soții pot renunța la drepturile economice sau de custodie pentru a evita

răspunderea penală sau reacțiile sociale, aspect care conduce deseori la compromisuri pripite care pot submina rezultatele echitabile.

5.1.2.4 Lideri religioși druzi (imami)

Imamii încadrează această problematică în dicotomia **valori tradiționale vs. modernitate**. Deși aceștia militează pentru respectarea legislației israeliene în multe domenii, în cazul acestor spețe insistă ca **divorțul religios** să intre pe deplin sub jurisdicția comunității druze. Imamii susțin că extinderea dreptului civil în procedurile de divorț le subminează **autoritatea spirituală**. În același timp, aceștia avertizează cu **privire la exploatarea decalajului legislativ**: soțiile ar putea invoca protecțiile civile pentru a obține influență, la fel cum soții ar putea exploata țalāq pentru a ignora contribuția soției. Chiar și atunci când este restricționat, un astfel de "forum shopping" devine o sursă de resentimente, amenințând coeziunea și încrederea în comunitate.

5.1.2.5 Reprezentanți ai comunității druze care s-au confruntat cu discrepanțe legislative

Membrii comunității care s-au confruntat personal cu aceste discrepanțe descriu **inechitatea și sentimentul de neajutorare**. Bărbații invocă teama de **sancțiuni penale** în cazul în care procedează la un divorț unilateral. Pe de altă parte, unele femei raportează constrângerea socială de a urma protocoale religioase pe care nu le susțin pe deplin. O temă recurentă este **subordonarea culturală**: mulți indivizi prioritizează "pacea" în cadrul comunității, sacrificând revendicările sau drepturile individuale. Cadrele juridice contradictorii exacerbează sentimentele de confuzie și anxietate, în special atunci când unul dintre soți beneficiază de prevederile legislației civile, în timp ce celălalt aderă strict la tradiția religioasă.

5.1.3 Analiza textuală aplicată primei întrebări de cercetare

Documentele juridice și istorice - de la **Declarația de Independență** până la **Legile fundamentale** – pun și mai clar în lumină aceste dileme și discrepanțe (a se vedea **Tabelul 5.2.3.1**). Declarația de independență stipulează egalitatea pentru toți cetățenii, în timp ce **Ordonanța privind Tranziția (1948)** consolidează prioritatea dreptului civil. Prin urmare, **instanțele druze** își consideră hotărârile vulnerabile și pasibile de anulare în cazul în care acestea intră în conflict cu normele civile.

În plus, **Legea fundamentală: Demnitatea umană și libertatea (1992)** consacră libertățile individuale, susținând argumentul că divorțurile forțate sau unilaterale încalcă drepturile femeilor. În schimb, **Legea druză privind statutul personal** permite încă astfel de divorțuri, intensificând conflictul ori de câte ori sistemul civil le consideră incompatibile cu normele moderne privitoare la egalitate. Bărbații riscă să fie acuzați penal pentru un divorț valid din punct de vedere religios, fără aprobarea civilă finală. Deși **poligamia** este mai puțin proeminentă aici, hotărârile-cheie care o interzic

reflectă o tensiune mai largă: statul urmărește egalitatea de gen și standardele universale, în timp ce legea druză menține anumite practici tradiționale care nu sunt pe deplin aliniate la legislația civilă.

5.1.4 Rezumatul rezultatelor derivate din întrebarea de cercetare nr. 1

Sintetizând interviurile și datele furnizate de analiza de text, am identificat patru provocări majore:

1. **Incompatibilitate juridică:** Instanțele druze validează divorțul unilateral, însă dreptul civil îl incriminează dacă este considerat forțat sau fără consimțământ reciproc.
2. **Dezechilibru de putere:** Soțiile se pot prevala de legile civile pentru a se opune divorțului forțat, în timp ce bărbații se simt amenințați de consecințele juridice dacă urmează tradiția religioasă.
3. **Coeziune comunitară vs. drepturi individuale:** Imamii și Qadis apără normele comunitare, în timp ce avocații și unii membri ai Knesset-ului subliniază necesitatea egalității, în special pentru soții aflați în situații de vulnerabilitate.
4. **Autonomie simbolică vs. autonomie materială:** Deși instanțele druze sunt recunoscute oficial, independența limitată a reglementărilor perpetuează un sentiment de confuzie și slăbește gradul de încredere din partea comunității.

În concluzie, **prima întrebare de cercetare** relevă o **discrepanță structurală** între un cadru religios vechi și un sistem civil modern, bazat pe egalitate. Această tensiune este departe de a fi abstractă: ea afectează familiile reale, favorizează ambiguitatea procedurală și subminează încrederea în instituțiile religioase și civile.

5.2 Rezultate derivate din întrebarea de cercetare nr. 2

5.2.1 Întrebarea de cercetare nr. 2: *"Care sunt componentele care ar putea fi incluse într-un nou cadru conceptual pentru reducerea decalajului dintre sistemul juridic tradițional al comunității druze și sistemul de justiție civilă din Israel?"*

Pornind de la dilemele evidențiate de prima întrebare de cercetare, această întrebare explorează metodele practice și teoretice de reconciliere a legii religioase druze cu statutele civile israeliene.

Tabelul 5.1.6.2.1 și **Tabelul 5.2.3.2** detaliază sugestiile persoanelor intervievate - cu rădăcini în Declarația de Independență, Legile fundamentale și alte instrumente legislative - care pot sprijini sau împiedica o integrare mai coerentă.

5.2.2 Rezultate derivate din interviurile pentru întrebarea de cercetare nr. 2

5.2.2.1 Membri ai Knessetului / juristi

Aceste părți interesate propun o **legislație flexibilă** care să onoreze legea religioasă druză fără a abandona principiile civile de bază. Reprezentanții acestui grup pun accentul pe **Secțiunea 30** din

Legea privind instanțele religioase druze, care permite formularea de regulamente bazate pe comunitate. Dacă ar fi pe deplin adoptate, aceste norme ar putea defini în mod clar autoritatea instanțelor druze, echilibrând tradiția și valorile democratice. De asemenea, reprezentanții juridici pledează pentru un **sistem specializat de mediere** pentru litigiile de divorț, care să ajute la evitarea amenințării imediate a unui proces penal sau civil în astfel de cazuri.

5.2.2.2 Qādis (judecători religioși)

În mod similar, Qādis **consideră că Secțiunea 30** este esențială pentru modernizarea legislației druze privind statutul personal. Prin crearea unor coduri procedurale formale, judecătorii religioși ar putea spori credibilitatea instanțelor lor și ar putea reduce interferențele externe. Aceștia sugerează, de asemenea, necesitatea creării unui **cadru de mediere internă**, în care fiecare caz de divorț să fie supus unor eforturi de reconciliere bazate pe comunitate înainte de a recurge la aplicarea legii penale.

5.2.2.3 Avocați

Avocații recomandă **exceptarea comunității druze** de la răspunderea penală în temeiul Secțiunilor 181 și 182 din Codul Penal. În locul pedepsei cu închisoarea pentru divorțurile unilaterale (ṭalāq), aceștia propun **remedii civile** - precum despăgubiri sau înțelegeri negociate - pentru a proteja soții de dizolvarea forțată. Avocații consideră, de asemenea, **medierea** drept o metodă esențială pentru cuplurile care sunt nevoite să respecte prevederile unor structuri juridice duale, permițându-le să rezolve litigiile fără repercusiuni penale.

5.2.2.4 Lideri religioși druzi (imami)

Imamii pledează în favoare unei **legislații daptate**, care să fie elaborată în parteneriat cu autoritățile statului. Ei încurajează în special **mecanismele tradiționale de mediere**, prin care personalitățile religioase locale și familiile extinse să ajute soții să ajungă la o reconciliere sau la un divorț echitabil. Potrivit imamilor, recunoașterea de către stat a unei astfel de medieri ar putea consolida încrederea comunității în instituțiile religioase și civile.

5.2.2.5 Reprezentanți ai comunității druze care s-au confruntat cu discrepante legislative

Persoanele direct afectate de acest decalaj solicită o **reformă legislativă adaptivă**. Având temeri legate de urmărirea penală și de stigmatizarea socială, aceste persoane doresc un cadru care să respecte normele druze, protejând în același timp drepturile femeilor. Consolidarea instanțelor druze, dacă acestea sunt recunoscute de sistemul civil, ar putea reduce confuzia și ar proteja ambii soți. Reprezentanții comunității druze afirmă că abordarea penală actuală este excesiv de dură și are un efect de divizare la nivelul comunității.

5.2.3 Analiza textuală aplicată celei de-a doua întrebări de cercetare

După cum se indică în **Tabelul 5.2.3.2**, surse juridice precum **Declarația de Independență** oferă principii fundamentale referitoare la libertate și egalitate, care ar putea ghida legislația integratoare. **Ordonanța privind tranziția (1948)** ar putea fi adaptată pentru a acorda excepții limitate pentru practicile religioase minoritare. **Legea fundamentală: Demnitatea și libertatea umană (1992)** ar putea servi drept bază constituțională pentru a proteja atât autonomia comunității, cât și drepturile individuale. Jurisprudența privind divorțul unilateral, care consideră adesea aceste practici discriminatorii, subliniază necesitatea unor căi de soluționare a litigiilor. **Secțiunea 30** reprezintă o posibilitate pentru comunitatea druză de a elabora norme procedurale în conformitate cu standardele de egalitate civilă.

5.2.4 Rezumatul rezultatelor derivate din întrebarea de cercetare nr. 2

Datele colectate din interviuri și documentele analizate sugerează necesitatea creării unui cadru cuprinzător de reducere a decalajului civil-religios:

1. **Punerea în aplicare a secțiunii 30** în vederea elaborării unor reglementări procedurale clare pentru divorț în limba druză.
2. **Revizuirea sau scutirea de dispozițiile penale** (secțiunile 181 și 182), astfel încât divorțurile legitime în rândul comunității druze să nu se soldeze cu pedeapsa cu închisoarea.
3. **Dezvoltarea proceselor de mediere** care să îmbine în mod echilibrat obiceiurile religioase cu elementele de protecție civilă.
4. **Legislație colaborativă** care să armonizeze perspectivele autoritățile druze, Ministerului Justiției și Knesset-ului pentru a stabili echilibrul între tradiție și egalitatea constituțională.

Astfel, **cea de-a doua întrebare de cercetare** evidențiază un consens conform căruia soluțiile integrative, bazate pe dialog ar reduce considerabil fricțiunile juridice și ar proteja în mod optim drepturile și identitatea tuturor părților implicate.

5.3 Rezultate derivate din întrebarea de cercetare nr. 3

5.3.1 Întrebarea de cercetare nr. 3: *"Care sunt atitudinile părților interesate cu privire la modificarea Secțiunii 181 din Codul penal?"*

Secțiunea 181 incriminează divorțurile "forțate" sau unilaterale care nu beneficiază de aprobarea judiciară finală. În practica druză, divorțul unilateral (ṭalāq) este valabil din punct de vedere religios, însă riscă declanșarea urmăririi penale în temeiul principiilor de drept civil. **Tabelul 5.1.6.3.3** și **Tabelul 5.2.3.3** indică existența unei largi susțineri pentru schimbare, însă opiniile exprimate cu privire la cel mai bun mod de a modifica acest statut se dovedesc a fi extrem de diverse.

5.3.2 Rezultate derivate din interviuri pentru întrebarea de cercetare nr. 3

5.3.2.1 Membri ai Knessetului / Profesioniști din domeniul juridic

Majoritatea pledează pentru **modificarea Secțiunii 181**, menționând că acesta reprezintă o povară nejustificată asupra bărbaților druzi prin incriminarea unei practici care în tradiția lor este considerată legitimă. Unii reprezentanți propun **scutirea completă a divorțurilor din cadrul comunității druze** de la aceste prevederi legislative sau **trecerea la proceduri civile**, în cadrul cărora soțul care se opune poate solicita despăgubiri sau o interdicție, fără acuzații penale. Respondenții consideră că printr-o astfel de abordare s-ar reuși evitarea ”pedepselor disproporționate”, soții fiind în același timp protejați de onsecințele divorțului forțat.

5.3.2.2 Qādis (judecători religioși)

Qādis consideră că modificarea secțiunii 181 **este esențială** pentru a proteja autoritatea instanțelor druze. Aceștia doresc implementarea unei dispoziții legislative clare conform căreia un țălaq care respectă legea druză - dacă este însoțit de verificări procedurale de bază - nu ar trebui să fie urmărit penal. Având în vedere că sistemul lor juridic este recunoscut și reglementat (de exemplu, prin secțiunea 30), divorțul unilateral nu ar trebui să declanșeze răspunderea penală. Fără aceste schimbări, Qādis avertizează că temerile legate de pedepsele cu închisoarea subminează încrederea comunității în instanțele religioase.

5.3.2.3 Avocați

Avocații se exprimă în mare parte în favoarea unei **scutiri de respectivele prevederi legislative sau unei legislații adaptate** pentru comunitatea druză. O scutire completă ar elimina complet pedeapsa cu închisoarea pentru practicarea țălaq, în timp ce o reformulare a respectivelor prevederi legislative ar putea institui o procedură de divorț specifică comunității druze recunoscută oficial, protejând soțiile fără a penaliza soții. Avocații subliniază, de asemenea, că actuala configurație alimentează **inegalitățile** în raport cu alte comunități recunoscute, intensificând neîncrederea în sistemul juridic.

5.3.2.4 Clerici druzi (imami)

Imamii subliniază necesitatea ca **liderii religioși** și legiuitorii să coopereze pentru o reformă care să mențină autonomia comunității druze. Aceștia consideră că plasarea țălaq sub incidența legii penale reprezintă un afront la adresa **identității comunității**, erodând autoritatea morală și spirituală a legii religioase. În lipsa unor amendamente legislative în acest sens, și bărbații și femeile ar putea exploata codul penal pentru câștiguri strategice, aspect care ar aduce daune însemnate atât legăturilor din cadrul comunității, cât și respectului autentic pentru tradiție.

5.3.2.5 Reprezentanți ai comunității druze care s-au confruntat cu discrepante legislative

Membrii comunității direct afectați lansează un **apel urgent** pentru o reformă legislativă. Mulți respondenți de sex masculin rememorează maniera în care Secțiunea 181 din Codul Penal a fost folosită împotriva lor pentru a forța concesiile. Acest climat favorizează resentimentele și intensifică în rândul comunității druze percepția că dreptul civil indică o percepție eronată asupra tradițiilor și cutumelor druze. Reprezentanții comunității druze afirmă că doresc **orientări clare** pentru recunoașterea divorțurilor druze și eliminarea sancțiunilor penale atunci când se respectă procedura legală.

5.3.3 Analiza textuală aplicată celei de-a treia întrebări de cercetare

Tabelul 5.2.3.3 face trimitere la Legea fundamentală: Demnitatea și libertatea umană și hotărârile Curții Supreme privind divorțul unilateral, toate subliniind obiectivul Israelului de a preveni dizolvările forțate de căsătorie. Cu toate acestea, niciuna din aceste prevederi nu include o excepție explicită pentru druzi, astfel încât este necesară o măsură legislativă formală pentru a reconcilia autonomia religioasă cu drepturile universale. Fără această excepție, dispozițiile penale rămân aplicabile în general, exacerband tensiunile dintre egalitatea civilă și normele religioase minoritare.

5.3.4 Rezumatul rezultatelor derivate din cea de-a treia întrebare de cercetare

Există un consens larg cu privire la faptul că actuala abordare penală în temeiul Secțiunii 181 prejudiciază bărbații druzi, slăbește autoritatea instanțelor religioase și neglijează valori comunitare importante. Soluțiile propuse variază de la o scutire totală de la aceste prevederi legale la înlocuirea cu mecanisme civile, toate acestea necesitând includerea unor **garanții pentru femei**. În cele din urmă, **modificarea Secțiunii 181** - în cooperare cu liderii druzi - ar susține tradițiile religioase, ar asigura echitatea și ar elimina amenințarea pedepsei penale pentru cei care urmează procedurile druze recunoscute.

5.4 Rezultate incidente

Dincolo de întrebările care au stat la baza cercetării, studiul a dezvăluit informații suplimentare privind **multiculturalismul** și modul în care **cinci grupuri de persoane intervievate** – reprezentanți ai comunității druze, imami, avocați, Qadis și membri ai Knessetului/experti juridici - răspund la principalele probleme juridice și sociale.

5.4.1 Contextul multicultural

Instrumente juridice precum **Declarația de Independență** și **Legile fundamentale** (demnitatea umană și libertatea, libertatea de ocupație) promovează în mod ferm egalitatea și emanciparea minorităților. Cu toate acestea, **Legea statului-națiune (2018)** și **Legea Reîntoarcerii** se concentrează pe identitatea evreiască, având ca posibil efect marginaliza minoritățile non-evreiești, precum druzii. Eforturile de a interzice poligamia și divorțul unilateral ilustrează, de asemenea, conflictul dintre normele moderne de

egalitate și practicile religioase druze, ridicând întrebări cu privire la modul în care statul poate păstra unitatea fără a eroda autonomia culturală.

5.4.2 Perspective divergente

- a) **Legea religioasă vs. legea civilă:** Reprezentanții comunității druze critică sistemele duale pentru limitarea drepturilor personale, în timp ce imamii apără autoritatea tradițională. Avocații favorizează medierea pragmatică, iar Qādis susțin tradițiile, semnalând că se confruntă cu obstacole administrative. Membrii Knessetului recunosc aceste discrepanțe legislative, dar înclină către soluții de drept civil.
- b) **Medierea:** Reprezentanții comunității druze doresc procese mai simple; imamii preferă negocierile bazate pe principiile religioase. Avocații susțin medierea integrată, Qādis pledează pentru abordări centrate pe comunitate, iar experții Knesset susțin norme juridice clare care să prevină constrângerea.
- c) **Modificarea Secțiunii 181 a Codului penal:** Reprezentanții comunității druze subliniază impactul răspunderii penale; imamii înclină să accepte reforme menite să consolideze autonomia. Avocații consideră că modificarea este vitală pentru protejarea drepturilor minorităților, Qādis doresc mai puține constrângeri penale, iar experții Knessetului propun modificări legislative colaborative.
- d) **Efecte socio-comunitare:** Reprezentanții comunității druze exprimă temeri cu privire la instabilitatea familială, imamii consideră că aceste aspecte contribuie la păstrarea identității, iar avocații avertizează cu privire la înțelegerile clandestine. Qādis raportează erodarea încrederii, în timp ce experții Knesset subliniază responsabilitatea guvernului.
- e) **Modernizare:** Reprezentanții comunității druze pledează pentru rezultate echitabile, imamii resping reformele care subminează principiile religioase, avocații sprijină măsurile graduale de implementare a egalității de gen, Qādis acceptă un anumit grad de modernizare, iar experții Knesset susțin adaptarea echilibrată.

În pofida enunțării priorităților comune cu privire la echitate și stabilitate, opiniile diferă în ceea ce privește prevalența dreptului civil sau a tradiției. Identificarea unei soluții viabile depinde de o politică de cooperare care să respecte integritatea culturală a druzilor, pliindu-se în același timp pe standarde juridice mai largi.

6. Rezumat

Lumea contemporană pune adesea în contact identități distincte, situație care poate deveni problematică atunci când valorile tradiționale ale unei anumite comunității și legislația statului în care aceasta este integrată se intersectează. În comunitatea druză din Israel, **tensiunile** de acest gen apar în jurul procedurilor de divorț. **Legea religioasă druză** legitimează divorțul unilateral (ṭalāq), în timp ce **Secțiunea 181 din Codul penal** clasifică acest tip de divorț drept infracțiune dacă nu există consimțământ reciproc. Această tensiune evidențiază **fricțiunea** dintre o tradiție înrădăcinată de mult timp în credința și cultura colectivă și legislația concepută pentru a proteja drepturile individuale și a promova egalitatea.

6.1 Discrepanțe fundamentale: Tradiție vs. Drept civil

6.1.1 Discrepanță legislativ-judiciară

Primul rezultat identifică o **lacună de natură legislativă și judiciară**: Legea religioasă druză consideră ṭalāq drept o practică legitimă, în timp ce legea israeliană incriminează acest tip de divorț. Mulți druzi consideră că incapacitatea legii de a încorpora și legitima obiceiurile lor religioase exacerbează alienarea dintre comunitate și sistemul civil. Această discrepanță este centrată pe posibilitatea ca bărbații să suporte **consecințe penale** pentru urmarea unei practici religioase recunoscute la nivelul comunității din care fac parte.

6.1.2 Subminarea autorității instanțelor religioase

O a doua problemă majoră este reprezentată de faptul că dispozițiile penale subminează **legitimitatea** instanțelor religioase druze. Din punct de vedere istoric, aceste instanțe au deliberat dintotdeauna asupra unor chestiuni legate de statutul personal, precum căsătoria și divorțul. Implicarea civilă - în special etichetarea ṭalāq drept "infracțiune" - este interpretată pe scară largă în comunitate ca un semn de neîncredere față de instituțiile sale religioase. În momentul în care le este subminată autoritatea judiciară, aceste instanțe își pierd gradat capacitatea de a menține coeziunea la nivelul comunității.

6.1.3 Tensiunea dintre tradiție și drepturile individuale

Un al treilea rezultat se referă la echilibrarea tradiției comune și a drepturilor individuale. Secțiunea 181 apără valorile democratice fundamentale, inclusiv **egalitatea** prin prevenirea divorțului forțat sau unilateral, în special pentru a proteja femeile. Cu toate acestea, mulți membri ai comunității druze consideră că aceasta reprezintă o **constrângere culturală** inversă: statul nu recunoaște practici a căror tradiție datează de secole. Această interacțiune evidențiază o **luptă internă**: păstrarea normelor religioase și, în același timp, adaptarea la principiile moderne ale echității și drepturilor femeilor.

6.1.4 Potențial de mediere

O a patra perspectivă centrală se referă la percepția asupra necesității implementării unui **mecanism de mediere judiciară**. Persoanele intervievate au susținut în general o abordare integratoare pentru a reduce discrepanțele dintre legea druză și legislația civilă. Un astfel de cadru ar **onora legea religioasă** și **ar respecta idealurile democratice**, diminuând sentimentul membrilor comunității că sunt conduși de un statut extern care este contrar și le subminează tradiția. Prin promovarea dialogului, medierea ar putea contribui la adaptarea elementelor fiecăruia dintre cele două sisteme, pentru un grad mai mare compatibilitate.

6.1.5 Discriminare și alienare

Cea de-a cincea temă evidențiază **sentimentele de discriminare și alienare**. Sistemul penal este astfel perceput ca sistem ce consacră valorile culturale ale majorității în detrimentul cutumelor minorităților. Unii respondenți druzi remarcă faptul că ignorarea practicii lor religioase specifice de divorț adâncește sentimentul de marginalizare. Acest sentiment de excludere favorizează neîncrederea față de sistemul de justiție civilă și intensifică coeziunea comunitară în jurul tradiției într-un mod defensiv.

6.1.6 Impactul negativ asupra bărbaților

Deși Secțiunea 181 protejează în mod evident drepturile femeilor, bărbații druzi simt în mod neașteptat că sunt **victimizați**. În loc să se bucure de o poziție privilegiată prin țalāq, ei se confruntă cu acuzații penale dacă soția se opune divorțului. Respondenții din această categorie descriu legea ca fiind "nedreaptă", deoarece îi plasează într-o poziție incomodă, între normele religioase și cerințele statului, accentuând decalajul dintre dreptul civil și tradiția comunității.

6.2 Perspective teoretice: Multiculturalismul și teoria conflictului

6.2.1 Teoria multiculturală și integrarea minorităților

Din **punct de vedere multicultural**, minoritățile religioase și etnice au nevoie de o legislație care să țină seama de practicile lor culturale unice. În cazul comunității druze, Secțiunea 181 a Codului Penal care incriminează divorțul unilateral - încorporează valorile majorității și, din perspectiva multor membri ai comunității druze, ignoră moștenirea lor. Această discrepanță subminează sentimentul de **apartenență** și sugerează că recunoașterea parțială a țalāq, combinată cu protecția împotriva abuzurilor, ar putea contribui la restabilirea încrederii comunității și a sentimentului de incluziune.

6.2.2 Teoria conflictului

Teoria conflictului evidențiază dezechilibrele de putere dintre minoritatea religioasă și stat. În cazul concret al comunității druze, care percepe Secțiunea 181 a Codului Penal ca pe o normă impusă de

majoritate, această prevedere legislativă poate provoca alienare sau opoziție conservatoare pentru păstrarea identității. Dimpotrivă, **mecanismele de dialog** incluzive pot dezamorsa ostilitatea și echilibra autonomia culturală cu drepturile universale. Prin urmare, un program de mediere atent structurat, care să îmbine armonios tradiția druză și normele civile, ar putea contribui la integrarea doctrinei religioase cu libertățile individuale.

6.2.3 Existențialismul și dilema individului

Gândirea existențialistă oferă o altă perspectivă: membrii comunității druze se confruntă cu tensiunea generată de necesitatea de a se supune legii religioase care permite *ṭalāq* și obligația a se conforma unui statut civil care o interzice fără aprobarea judiciară finală. Bărbații care doresc să divorțeze unilateral se confruntă cu o dublă constrângere - valorile democratice impuse de stat și obiceiurile impuse de comunitate - care conduce la instalarea unui sentiment de **absurditate**. Astfel de conflicte intensifică la nivelul comunității nevoia de a identifica și elabora o strategie de mediere și de recalibrare legislativă.

6.3 Principalele concluzii

- a) **Erodarea legitimității instanțelor tradiționale:** Incriminarea *ṭalāq* nu are doar ramificații juridice, ci subminează și respectul comunității pentru **tribunalele religioase**. Druzii consideră că dreptul civil nu le recunoaște autonomia legitimă, ceea ce leslăbește încrederea în capacitatea lor de a respecta obiceiurile și tradițiile. Modificarea Secțiunii 181 a Codului Penal ar putea contribui la restabilirea echilibrului, promovând un sentiment de **pluralism juridic** care respectă legea druză.
- b) **Recunoaștere parțială și măsuri de salvagardare: Recunoașterea parțială** a *ṭalāq* în conformitate cu orientări specifice ar putea reduce sentimentul de marginalizare. Dacă legea ar accepta divorțul religios, asigurând în același timp protecția cuvenită - în special pentru femei - normele civile și religioase ar putea fi armonizate. Respondenții participanți la studiu sugerează că o astfel de adaptare ar consolida încrederea comunității druze în sistemul juridic și ar reduce conflictele.
- c) **Necesitatea medierii: Mediarea** reprezintă una din soluțiile de importanță vitală. Un mecanism de mediere care să îmbine supravegherea civilă și autoritatea religioasă ar putea reduce decalajul dintre tradiție și principiile moderne referitoare la egalitate, diminuând atitudinea defensivă a comunității. Prin promovarea consensului, medierea favorizează sinergia în locul confruntării, permițând fiecăruia dintre soți să își exercite drepturile într-un mediu care respectă contextul cultural.

- d) **Consolidarea conștientizării drepturilor individuale:** O mai bună **conștientizare** a drepturilor individuale - în special în rândul femeilor - ar putea aborda potențialele capcane ale divorțului unilateral. Imamii și Qādis care colaborează activ cu experții civili pot contribui la educarea comunității cu privire la drepturi și responsabilități, consolidând atât identitatea culturală, cât și protecția juridică.
- e) **Semnificație globală potențială:** Deși se concentrează asupra comunității druze din Israel, acest model ar putea ghida și alte societăți în care există disensiuni între sistemele juridice religioase și civile. Mediarea adaptată, revizuirile legislative și participarea comunității constituie pași către **armonia multiculturală**, evidențiind modul în care tradițiile juridice ale unei minorități pot coexista cu cerințele statului în vederea asigurării un tratament echitabil pentru toți cetățenii.

6.4 Limitări ale studiului

Deși oferă informații valoroase, demersul de cercetare pe care l-am întreprins se confruntă cu **o serie de limitări** care derivă din:

- 1) **Domeniul de aplicare al eșantionului:** Cele mai multe date provin de la profesioniști și lideri-Qādis, avocați, membri ai Knesset-ului druz – fără a include sistematic femeile, tinerii sau comunitatea generală. Este posibil ca punctele de vedere elitiste și tradiționale exprimate de respondenții participanți să nu coincidă cu ale altor categorii de potențiali respondenți, care sunt astfel marginalizate; ne referim aici în special la femeile aflate în situații maritale vulnerabile.
- 2) **Abordare calitativă:** Pe baza interviurilor în profunzime și observării participanților, se obțin date subiective consistente, însă în cadrul demersului lipsește **verificarea cantitativă**. Scara și distribuția opiniilor rămân neclare, ceea ce face dificilă măsurarea sprijinului general pentru modificările legislative propuse sau evaluarea amplitudinii fenomenului divorțului unilateral.
- 3) **Concentrarea exclusivă asupra Secțiunii 181 a Codului Penal:** Deoarece cercetarea noastră se concentrează pe incriminarea divorțului unilateral, acesta abordează doar pe scurt aspecte conexe precum poligamia, custodia copiilor sau moștenirea. Focalizarea asupra unei singure clauze (Secțiunea 181) poate ignora aspecte mai ample ale relației dintre legile privind statutul personal al druzilor și statutele civile.
- 4) **Contextul socio-politic dinamic:** Mediile juridice și politice sunt supuse schimbării. Schimbările în politica națională, în conducerea religioasă sau în precedentele judiciare ar putea reduce rapid relevanța unora dintre rezultatele derivate din cercetarea noastră. Eventualele reforme legislative viitoare sau dezbaterile naționale mai ample ar putea modifica condițiile pe care le-am analizat în cadrul prezentului studiu.

- 5) **Perspectivă comparativă limitată:** Cercetarea se concentrează în principal pe experiențele reprezentanților comunității druze din Israel, fără a opera o analiză comparativă cu alte comunități religioase (musulmani, creștini, evrei ortodocși), aspect care reprezintă un impediment în înțelegerea profundă a realităților și aspectelor interculturale. Tensiuni similare s-ar putea manifesta și în cadrul altor comunități, și astfel unicitatea sau universalitatea cazului comunității druze rămâne parțial nedovedită.
- 6) **Complexitatea centrată pe gen:** Deși egalitatea de gen este menționată, cercetarea nu analizează în profunzime experiențele femeilor cu privire la divorțul unilateral sau custodie. Perspectiva femeilor, în special a celor care încearcă să conteste un *ṭalāq* sau să caute căi de atac pe cale civilă, este relativ slab reprezentată. Acest decalaj poate conduce la neglijarea unor implicații-cheie pentru aproximativ jumătate din populația comunității care a făcut obiectul studiului.
- 7) **Evaluarea empirică a medierii:** Medierea este evidențiată ca o soluție potențială, însă studiul nu conține date empirice (de exemplu, rate de succes, satisfacția participanților) pentru a confirma eficacitatea cadrelor de mediere existente sau ipotetice. Prin urmare, sprijinul pentru mediere rămâne în mare măsură teoretic.
- 8) **Riscul derivat din reticența participanților:** Deoarece problemele legate de divorț, răspundere penală și tradiție religioasă pot fi sensibile, persoanele intervievate pot evita criticile sincere sau pot manifesta tendința de a adopta poziții "sigure". Potențialele perspective părtinitoare ar putea devia concluziile către punctele de vedere mai "oficiale" sau moderate, în timp ce vocile radicale sau nemulțumite rămân neauzite.

6.5 Recomandări

În pofida constrângerilor și limitărilor enunțate anterior, studiul propune acțiuni specifice pentru stabilirea unei punți de legătură între legea religioasă druză și normele civile israeliene:

1) Modificarea Secțiunii 181 din Codul penal:

- a) Recunoașterea condiționată a *ṭalāq*: *Integrarea unor norme clare care să asigure protecția femeilor, validând în același timp divorțul sancționat religios.*
- b) Reducerea răspunderii penale: *Prin afirmarea procedurilor religioase care respectă liniile directe stabilite, legea ar permite comunității să practice tradiția fără a suporta sancțiuni penale.*

2) Stabilirea unor cadre de mediere personalizate

- c) Cooperarea între instituțiile religioase și civile: *se recomandă reunirea unor reprezentanți ai Qādis, imami, avocați și asistenți sociali care să structureze protocoale de mediere pentru divorțuri și dispute conexe.*
- d) Participarea comunității: *se recomandă încurajarea contribuției conducerii locale și a familiilor extinse pentru a alinia procesul la valorile druze, respectând în același timp măsurile de protecție ale dreptului civil.*

3) Creșterea gradului de conștientizare a drepturilor individuale

- e) Eforturi educaționale: *se recomandă dezvoltarea de programe (seminarii, ateliere de lucru) privind drepturile și responsabilitățile legale, în cadrul cărora să se abordeze în special problemele femeilor.*
- f) Colaborarea cu liderii religioși: *se recomandă încurajarea imamilor și Qādis de a se implica în activități de mediere prin care să explice modul în care normele civile și obligațiile religioase pot coexista.*

4) Consolidarea încrederii prin autonomie parțială

- g) Adaptarea legislativă: *Ajustarea legilor astfel încât tribunalele religioase recunoscute să poată continua să funcționeze, fiind sprijinite și nu subminate de către stat.*
- h) Co-reglementare: *Supravegherea rezultatelor divorțului în instanțele druze pentru a asigura conformitatea cu standardele de egalitate, respectând în același timp contextul cultural.*

5) Extinderea cercetării și a analizei comparative

- i) Colectarea unui set mai amplu de date: *Încorporarea de sondaje cantitative, eșantioane mai mari și informații directe de la grupurile de apărare a drepturilor femeilor.*
- j) Abordare comparativă: *Examinarea modului în care tensiuni similare sunt rezolvate în alte comunități religioase sau în alte țări, cu evidențierea unor modele universale sau distinctive.*

6.6 Propunerea unui model multicultural

Cercetarea noastră subliniază interacțiunea critică dintre **instanțele religioase** ca ancore culturale și **legislația civilă** ca standard de protecție a drepturilor. Prin **modificări legislative** (precum revizuirea Secțiunii 181 a Codului Penal), instituirea **medierii** și **creșterea implicării comunității**, aceste tensiuni s-ar putea atenua. Adoptarea unei abordări echilibrate poate susține atât **identitatea colectivă**, cât și **demnitatea individuală**.

Un astfel de cadru, dacă este eficient, ar putea servi drept **model** pentru alte minorități religioase din întreaga lume care se confruntă cu dileme asemănătoare - în care o tradiție îndelungată este în

discrepanță cu normele de egalitate impuse de stat. În fiecare caz, cheia constă în **recunoașterea dreptului minorităților, protejând în același timp drepturile fundamentale**, prin crearea unui dialog constructiv și descurajarea antagonismului.

6.7 Concluzii

În general, această discrepanță legislativă cu care se confruntă comunitatea druză evidențiază un **fenomen mai larg** care afectează societățile multiculturale: reconcilierea obiceiurilor religioase adânc înrădăcinate cu cadrele juridice ale unui stat în evoluție. Incriminarea divorțului unilateral, considerat legitim la nivel local, favorizează alienarea, neîncrederea și percepția că dreptul civil marginalizează autonomia comunității druze. **Rezultatele sugerează** că recunoașterea juridică parțială a țălaq, ancorată prin mediere și supraveghere fermă, ar putea să:

- a) protejeze drepturile femeilor, respectând standardele moderne de egalitate;
- b) restabilească încrederea comunității în instanțele religioase;
- c) reducă temerilor bărbaților cu privire la răspunderea penală;
- d) consolideze respectului reciproc între comunitatea druză și stat.

Din punct de vedere juridic și sociologic, **medierea** nu apare doar ca o măsură birocratică, ci ca o **platformă de colaborare** pentru reconcilierea tradiției cu democrația. Prin integrarea procedurilor bazate pe comunitate, a reformelor juridice și a respectului pentru diferențele culturale, minoritatea druză poate găsi un mediu care să prețuiască valorile sale colective și să se alinieze drepturilor universale ale omului. Între timp, factorii de decizie politică și părțile interesate din societatea civilă pot analiza acest caz ca pe un microcosmos care evidențiază maniera în care pluralismul juridic poate funcționa în mod practic, orientând eforturile viitoare de a echilibra normele majorității și tradițiile minorităților într-o sferă publică comună.

Bibliografie

Abbas, R. K., & Court, D. (2021). The Israeli Druze community in transition: Between tradition and modernity. *Cambridge Scholars Publishing*.

https://books.google.co.il/books?hl=iw&lr=&id=F3MjEAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP6&dq=Druze+Community&ots=jT95iqU4rx&sig=JUw09YNR3DcVNEAR1bQrWW9d8AE&redir_esc=y#v=onepage&q=Druze%20Community&f=false

Abu Rish, 'A. (2016). Hitpathut ha-shiput etzel ha-Druzim be-mahalakh ha-historyah [The development of the judicial system among the Druze throughout history]. In *Eshnav le-mishpat ha-Druzi u-madrikh le-dinei ha-ma'amad ha-ish'i ba-'edah ha-Druzit* [A window to Druze law and a guide to personal status laws of the Druze community] (pp. n/a). Jerusalem: Misrad ha-Mishpatim [Ministry of Justice].

Aiyede, E. R., & Muganda, B. (2023). Public policy and research in Africa. Retrieved from <https://doi.org/10.1007/978-3-030-99724-3>

Alpert, B. (2011). Mi-meḥkar eikhuti le-khtivah eikhutit: Inyan, ḥakirah ve-yetzirah [From qualitative research to qualitative writing: Interest, inquiry, and creativity]. *Shviley Meḥkar*, 17, 144–150. Tel Aviv: Mofet Institute.

Amir, D. (2024). Arabs in the Jewish state: Israel's minorities and the war in Gaza. *Middle East Briefs*, 158.

Retrieved from <https://www.brandeis.edu/crown/publications/middle-east-briefs/pdfs/101-200/meb158.pdf>

Azmitia, M. (2024). Intergroup relations. In *Encyclopedia of Adolescence*. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/B9780323960236001263>

Barakat, I. (2016). Strategies and practices of Druze women against multiple power relations. *Bar-Ilan University*.

<https://samwell-prod.s3.amazonaws.com/essay-resource/6f200a22c0-brakat.pdf>

Barreda, N. C. (2014). Les dispositions spéciales de la lex situs en droit international privé des successions. Retrieved from

<https://www.semanticscholar.org/paper/fc03cf49f9fb20d56d608f969a8ef3aa8fc3b96c>

Bash, L. (2024). The self, the other, and identity in collective formations: Challenges for intercultural education. Retrieved from <https://doi.org/10.35464/1642-672X.PS.2024.1.10>

- Bauer, M. W., & Gaskell, G. (2011).** Eikhut, kamut ve-interesim shel yeda: Eikh le-man‘oa bilbul [Quality, quantity and knowledge interests: How to avoid confusion]. In M. W. Bauer & G. Gaskell (Eds.), *Meḥkar eikhuti: Shitot le-niṭuah tekst, tmunah ve-tsilil* [Qualitative research: Methods for analyzing text, image, and sound] (pp. 9–24). Ra’anana: Ha-Universitah ha-Ptuḥah [Open University].
- Benet-Martinez, V., & Hong, Y.-Y. (2015).** The Oxford handbook of multicultural identity. *Oxford University Press*.
Retrieved from https://play.google.com/store/books/details?id=fgmKAwAAQBAJ&source=gb_api
- Boichuk, D., et al. (2023).** The challenges of multicultural integration in the EU: A case study of the 2015-2016 refugee crisis. *Journal of Migration Studies*, 18(1), 45–67.
- Bogoch, R., & Halperin-Kaddari, R. (2008).** The voice is the voice of mediation, but the hands are the hands of the law: On mediation and the management of divorce in Israel. *HaPraklit*, 49, 293.
- Butalia, R. E. (2023).** Socio-cultural dynamics and their implications on gender-based violence: A deep dive into India's diverse contexts. *Journal of Sociology, Psychology & Religious Studies*.
Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/be23ace2680a03550d5d3a1e2aabd6251ca3475e>
- Cheater, A. (2003).** The anthropology of power. *Routledge*. Retrieved from https://play.google.com/store/books/details?id=gqKEAgAAQBAJ&source=gb_api
- Cohen, Y. (2018).** Rav-tarbutiyut ka-model le-hakhala [Multiculturalism as a model for inclusion]. *Mevinim be-Hora'ah*, 2, 13–15.
- Dana, N. (1974).** Ha-Druzim – ‘edah u-masoret [The Druze: A community and tradition]. Jerusalem: Misrad ha-Datot, Ha-Maḥlakah le-Inyanei Druzim [Ministry of Religious Affairs – Druze Affairs Dept.].
- Dana, N., & Fah, S. (1998).** The Druze community: Status and organization. *Bar-Ilan University Press*.
- De Jesus-Reyes, J. (2024).** A critical pedagogy analysis of literature teachers' perspectives on the integration of multicultural literature in higher education. *Traduction et Langues*. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/6c0b306305bb6a3854b41b3b4f7cd31d639151a9>
- Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (Eds.). (2011).** The Sage handbook of qualitative research. *Sage*.
- Desha, V. (2019).** The judicial system in Israel. *Nevo*.

Dissanayake, C. (2024). “Stay tuned!”: A discussion on the current state of ethnic broadcasting in Australia. *M/C Journal*, 27(2). Retrieved from

<https://www.semanticscholar.org/paper/8ff2aec1b6cee9ed8fdafb95a12c92caf926e1>

Donguiz, R. G. (2021). The perspective of the Cordilleran people on the political, economic, and socio-cultural advantages of federalism. *Violence*, 12, 1481–1495. Retrieved from

<https://www.semanticscholar.org/paper/9ba74aa91e62ad2ac575f2a8f022c636521cc961>

Dushnik, L. (2011). Nitu’ah netunim ba-meḥkar ha-eikhuti: Hatsa’ah le-arba’ah ‘ikaroni mnahim [Data analysis in qualitative research: A proposal of four guiding principles]. *Shviley Meḥkar*, 17, 137–141.

Dushnik, L., & Tzabar Ben-Yehoshua, N. (2016). Etikah shel meḥkar eikhuti [Ethics of qualitative research]. In N. Tzabar Ben-Yehoshua (Ed.), *Masorot ve-zramim ba-meḥkar ha-eikhuti: Tfisot, ‘estrategiyot ve-kelim mitkadmim [Traditions and streams in qualitative research: Perceptions, strategies, and advanced tools]* (pp. 217–235). Tel Aviv: Dvir.

Falah, J. F. (2018). Does multicultural education affect the Druze heritage curriculum? *Scientific Research Publishing*, 6, 257–271.

<https://samwell-prod.s3.amazonaws.com/essay-resource/2e270552c9-Does-Multicultural-Education-Affect-the-Druze.pdf>

Falah, S. (2000). Ha-Druzim ba-Mizraḥ ha-Tikhon [The Druze in the Middle East]. Tel Aviv: *Misrad ha-Bitaḥon (Ministry of Defense) – The Publishing House*.

Ferrer Beltrán, J., Moreso, J. J., & Papayannis, D. M. (2013). Neutrality and theory of law. *Springer Science & Business Media*. Retrieved from

https://play.google.com/store/books/details?id=LahEAAAAQBAJ&source=gbs_api

Fias, M. (2024). The nature conservation-geopolitics complex: Bridging between conservation geopolitics and peace park discourses. *Political Geography*, 114. Retrieved from

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0962629824001240>

Finkelstein, E. (2007). The legal regime of the mediation procedure. *Ono Academic College – Faculty of Law Publications*, 62.

Finkelstein, E. (2009). The rise in the status of the mediation procedure and the constitutional question. *Kiryat HaMishpat*, 8, 403–428.

- Gordon, U. (2016).** Anarchism and multiculturalism. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/bf97dea8f20c0455d8dd5f0ac4c94c306c12d8f3>
- Green, A. (2019).** Zkhuyot kibutsiyot shel mi'utim be-medinot demokratiyot – sekirah meshveh [Collective rights of minorities in democratic states – a comparative overview]. Jerusalem: Ha-Makhon le-Astrategiyah Tzionit [Institute for Zionist Strategy].
- Gutman, A. (2002).** Hīnukh demokrāṭī [Democratic education]. Tel Aviv: Sifriyat Po'alim.
- Hassan, Y. (2011).** Ha-Druzim beyn ge'ografiyah ve-ḥevrah: Mabat mi-befnim [The Druze between geography and society: An inside view]. Haifa: Katedra Ḥeikin le-Geostrategiyah, University of Haifa.
<https://samwell-prod.s3.amazonaws.com/essay-resource/d1f2c0ddb4-hassan.pdf>
- Hazran, Y., Reed, M. A., Schäbler, B., Timani, H. S., & Zeedan, R. (2024).** The status of Druze studies and launching the *Druze Studies Journal (DSJ)*. *University of Kansas Libraries*.
<https://core.ac.uk/download/619653805.pdf>
- Hunjoo, K. (2024).** The genealogy of Confucian modernity and the reconstruction of Confucian traditions in post-liberation Korea. *Korean Studies*, 48(127–186). Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/eda5068c88601bfcd506601ec7d2986ce993bf86>
- Hynes, M. (2021).** The social, cultural and environmental costs of hyper-connectivity: Sleeping through the revolution. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/3cc6c3eed640ec32aa476dfe6b6706bdf6300f0d>
- Ichikawa, K. (2023).** Discrimination, segregation, and stereotypes of Holocaust vs. atomic bomb survivors in indigenous societies of Israel and Japan. *Violence: An International Journal*, 4, 125–147. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/9e587cc572b1042b0fe0fa89d1172045047e6a5b>
- Iovine, A. (2022).** The power of transnational subaltern identities: A deconstruction of hegemonic global narratives in the era of globalization and diaspora. *Social Science Chronicle*, 2(1), 1–13.
<https://doi.org/10.56106/ssc.2022.001>
- Jonsson, S. (2015).** Dialog, walka, universalność: Uwagi o historyczności demokracji. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/2d1e3464c668c4f8f840908d12aab28f40a38bc7>
- Kablan, K. (2016).** Ha-nissuin ve-ha-gerushin etzel ha-Druzim be-Yisra'el [Marriage and divorce among Druze in Israel]. In *Eshnav le-mishpat ha-Druzi u-madrikh le-dinei ha-ma'amad ha-ish'i ba-*

‘edah ha-Druzit [A window to Druze law and a guide to personal status laws of the Druze community] (pp. n/a). Jerusalem: Misrad ha-Mishpatim [Ministry of Justice].

Kaniel, Sh. (2014). Shiluv beyn ha-mehkar ha-eikhuti ve-ha-kamuti be-argaz ha-kelim shel ha-hoker [Combining qualitative and quantitative research in the researcher’s toolkit]. *Oreshet*, 5, 257–284.

Karayanni, M. (2016). Tainted liberalism: Israel’s Palestinian-Arab millets. *Constellations: An International Journal of Critical & Democratic Theory*, 23(1), 1–21.

Karayanni, M. (2018b). Multiculturalism as covering: On the accommodation of minority religions in Israel. *The American Journal of Comparative Law*, 66(4), 831–875.

Karayanni, M. (2020). A multicultural entrapment: Religion and state among the Palestinian-Arabs in Israel. *Cambridge University Press*.

Karayanni, M. M. (2014). Access to justice ascends to international civil litigation: The case of Palestinian plaintiffs before Israeli courts. *Civil Justice Quarterly*, 33(1), 48–52.

Katz, I., & Kark, R. (2007). The church and landed property: The Greek Orthodox Patriarchate of Jerusalem. *Middle Eastern Studies*, 43, 383–408.

Kemp, A. (2015). The right to the city: Participatory politics in Berlin and Tel Aviv. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/61160ac3a32dd02adb3c9d119e33aa6dd0cc389d>

Khan, F., Shafiq, S., & Qadeer, A. (2019). The autobiographic discursive construction of immigrant identity: A discourse historical analysis of 'My life's journey'. *Violence*, 4, 324–330. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/dd54c19aff30d995e62235d0156bf2c25bc222fa>

Khan, N. (2023). Constitutions and religion (Susanna Mancini, Ed.). *Journal of Law and Religion*, 38(322–326). Cheltenham: Edward Elgar. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/304062741323b0886d1f3d260a0a6dccb7756d08>

Kheir, E. A. (2024). Religious unification, regional divergence: Exploring multifaceted linguistic practices and identities among the Israeli Druze and the Druze community in the Golan Heights. *University of Kansas Libraries*. <https://samwell-prod.s3.amazonaws.com/essay-resource/0e7652c61f-2024Kheir.pdf>

Kim, J. H. (2023). A dialogue between public and private law. *The Korean Association of Civil Law*. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/c647aff455bec0d4eefa48ee4919086fc5c93bb2>

- Kilinç, R., Ferrari, D., & Pawlewicz, K. (2019).** Historical challenges and contemporary struggles of religious minorities in Europe. *European Journal of Social Issues*, 14(2), 112–135.
- Klompenerhouwer, K., & Hopman, N. (2021).** They sowed wind and reaped a whirlwind: An inquiry into the origin and nature of “revanchist leadership.” *International Journal of Public Leadership*. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/e6353e932c6afc7baf48c051ff8b213ea216fbbe>
- Koos, S. (2024).** ‘Local wisdom’ and law. *Sociological Jurisprudence Journal*. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/1090396335863d39ac13a621ac45b2b3e468eea7>
- Kublashvili, T. (2013).** Challenges of educational tourism in Georgia. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/77046362537334b6cec3cfdbcfa034e0c8d30792>
- Kurniawan, T. A., Dwi, Y., Kuntjoro, P., Yoesgiantoro, P., & Nugroho, H. S. (2024).** Impact of social movements on renewable energy policy in Indonesia: Study of solar power plants. *International Journal of Humanities Education and Social Sciences (IJHESS)*. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/313a9e0026f88e3632271cd265d072f951e7f79d>
- Kymlicka, W. (1995).** Multicultural citizenship: A liberal theory of minority rights. *Oxford University Press*.
- Lev Ari, L., & Hassisi-Savek, R. (2016).** Mifgash ‘im “aḥerim” be-mosadot le-hashka’lah gvohah (beyn studentim yehudim le-‘aravim): Le-qa ra t mesuglut ben-tarbutit? [Encounter with “others” in higher education institutions (between Jewish and Arab students): Toward intercultural competence?] *Research Report*. Tel Aviv: Mofet Institute.
- Liviatan, O. (2009).** Judicial activism and religion-based tension in India and Israel. *Arizona Journal of International and Comparative Law*, 26, 583–621.
- Lund, A. (2024).** Laughter and civil repair: A stage-audience encounter. *Poetics*, 103. Retrieved from <https://www.sciencedcholar.org>
- Maddrell, A., et al. (2022).** Urban cemeteries and crematoria: Multiculturalism and public spaces. *Journal of Cultural Geography*, 39(1), 67–85.
- Markovich, D. Y., & Dätsch, C. (2024).** Shared heritage revisited: National and postnational dimensions on the example of Germans, Palestinians and Israelis. *Cultural Heritage Studies*, 7. Retrieved from <https://doi.org/10.14361/9783839466995>
- Mautner, M. (2011).** Law and the culture of Israel. *Oxford University Press*.

- McClymont, K., Maddrell, A., & Beebeejaun, Y. (2020).** Deathscapes and diversity: Making space for minorities' and migrants' bodily remains, ritual and remembrance practice. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/0fa955d3484aa7a4e28e95ae01bc10b7f8b943>
- Merin, Y. (1999).** The case against official monolingualism: The idiosyncrasies of minority language rights in Israel and the United States. *ILSA Journal of International and Comparative Law*, 6, 1–50.
- Mielke, R., & Al-Haj, M. (2007).** Cultural diversity and the empowerment of minorities. *Berghahn Books*. Retrieved from https://play.google.com/store/books/details?id=77zRCwAAQBAJ&source=gbs_api
- Mironi, M. (2012).** On the limits of settlement and the promise of mediation. *Din U'Dvarim*, 6. University of Haifa.
- Misrad ha-Mishpatim [Ministry of Justice]. (2014).** Eshnav 'al ha-shefita be-Eretz ha-nevi'im la-muwahẖidin al-Durūz [A window on jurisdiction in the land of the prophets for Druze Unitarians]. Jerusalem: Ministry of Justice.
- Monlezun, D. J. (2024).** Foundations and families: artificial intelligence ethics of demographic, multicultural, and security shifts. In *Responsible Artificial Intelligence Re-engineering the Global Public Health Ecosystem*. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/B9780443215971000068>
- Mulla, K. (2014).** Mabat 'al hatarat keshet ha-nissuin ba-metsi'ut [A view of dissolving marital ties in reality]. In *Eshnav le-mishpat ha-Druzi u-madrikh le-dinei ha-ma'amad ha-ish'i ba-'edah ha-Druzit* [A window to Druze law and a guide to personal status laws of the Druze community]. Jerusalem: Misrad ha-Mishpatim [Ministry of Justice].
- Murry, A. (2015).** Training "In a Good Way": Evaluating the effect of a culturally responsive pre-training intervention on learning and motivation. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/ef411379b700fdd1a75e7bd656a38dd438267f48>
- Otolenghi, S. (1994).** Alternative dispute resolution. In *The Yearbook of Law in Israel, 1992–1993*. (pp. n/a). Place of publication not indicated.
- Oran, B. (2021).** Islam and state relations in Europe: Historical and contemporary perspectives. *European Journal of Sociology*, 62(2), 223–240.

Paizan, M. A. (2024). Relationship quality in student-teacher dyads: Comparing student and teacher determinants in multicultural classrooms. *International Journal of Intercultural Relations*, 101.

Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0147176724000750>

Phipps, M. E. (2022). Open the box: A narrative inquiry using a culture box to support a multicultural curriculum in a primary school classroom. Retrieved from <http://research-information.bristol.ac.uk>

Prodanova, J. (2024). Engagement and interaction in a culturally diverse higher education setting. *International Journal of Intercultural Relations*, 102. Retrieved from

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0147176724001147>

Rammala, M., Matlala, M., & Berhane, T. G. (2023). Traditional dispute resolution through Lekgotla: The approach of the Bakgatla Ba Moseitla in the North West Province of South Africa.

Journal of Law, Society and Development. Retrieved from

<https://www.semanticscholar.org/paper/87e4bbab197e2ecbce5d0896d25c73208c92e283>

Reitz, J. G., Breton, R., Dion, K. K., & Dion, K. L. (2009). Multiculturalism and social cohesion. *Springer Science & Business Media*. Retrieved from

https://play.google.com/store/books/details?id=j1uUIUjqLkgC&source=gsbs_api

Rubinstein, A. (2016). Mi'utim lo-liberalyyim ve-anti-liberalyyim [Non-liberal and anti-liberal minorities]. *Mishpat ve-'Asakim*, 19, 695–726.

Sa'ar, A. (2007). Contradictory location: Assessing the position of Palestinian women citizens of Israel. *Journal of Middle East Women's Studies*, 3(3), 45–74.

Sabar, R. (2001). Bolelim o shozrim? Misgeret musgit le-behinat sugiyot shel rav-tarbutiyut [Mixing or weaving? A conceptual framework for examining issues of multiculturalism]. *Gadish: Bitá'on le-hinukh mevu garim [Adult Education Bulletin]*, 45–54.

Santos, M. (2024). Dynamics of cultural diversity and intercultural communication in the era of multiculturalism and cosmopolitanism in Brazil. *International Journal of Sociology*. Retrieved from

<https://www.semanticscholar.org/paper/e6ab7c5c64a210b72bb8fe0ae0ce332923eda5b1>

Schmitt, K., et al. (2023). Religious freedom and the state: The complex dynamics in contemporary Europe. *European Political Science Review*, 15(2), 203–219.

Sealy, T., et al. (2022). Islam in Europe: Navigating multiculturalism and secularism. *Journal of European Studies*, 48(4), 597–616.

Shachar, A. (2001). Multicultural jurisdictions: Cultural differences and women's rights. *Cambridge University Press*.

Shah, S. (2019). Populist politics in the new Malaysia. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/d38b87d0f5c9d33c01548de5a6309f071d504ebf>

Shamir, M. (2017). The elections in Israel 2006. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/2b1ca84040154d6fefbb56229fc58af3dcb3e69c>

Shorten, A. (2022). Multiculturalism. *John Wiley & Sons*. Retrieved from https://play.google.com/store/books/details?id=CWl2EAAAQBAJ&source=gbs_api

Siapera, E. (2010). Cultural diversity and global media. *John Wiley & Sons*. Retrieved from http://books.google.com/books?id=F9NI36QX5BkC&dq=Theories+of+multiculturalism+and+media+representation+of+multicultural+narratives&hl=&source=gbs_api

Sengmany, S. (2023). Understanding Australian multiculturalism in public relations practice through a social justice lens. *Public Relations Inquiry*, 13(9–32). Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/4262898a1bd4a0050131e1ac91328c38a9f9cf49>

Shkedi, A. (2011). Milim ha-menasyot linga'at: Mehkar eikhuti – te'oryah ve-iysum [Words attempting to touch: Qualitative research – theory and practice]. Tel Aviv: Ramot.

Shmer, A. (2009). Etgarim maktsotiyim ba-avodah regshit tarbutit 'im yeladim ve-horim: Me-ribuy tarbuyot le-rav-tarbutiyut [Professional challenges in cultural emotional work with children and parents: From multiple cultures to multiculturalism]. *'Et ha-Sadeh*, (3), n.p.

Sterri, E. B. (2023). Prejudice in a multicultural society: Young people's attitudes toward sexual minorities and religious groups in Norway. Retrieved from <https://kudos.dfo.no/documents/51355/files/33803.pdf>

Stopler, G. (2013). National identity and religion-state relations: Israel in comparative perspective. In G. Sapir et al. (Eds.), *Israeli Constitutional Law in the Making* (pp. 511–512). Oxford: Hart Publishing.

Starks, F. D., & McMillan Terry, M. (2023). Critical love praxis as pro-Black pedagogy: A literature synthesis of empirical research in K-12 education. *Journal for Multicultural Education*. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/9542cb05c4b50de5fad09734b708a84ad2522ce>

Tarabey, L. (2014). Divorce as a lived experience among the Lebanese Druze: A study of court records and proceedings. *Anthropological Society of Oxford*. Retrieved from <https://core.ac.uk/download/613842277.pdf>

Touma-Sliman, A. (2005). Culture, national minority and the state: Working against the crime of ‘family honour’ within the Palestinian community in Israel. In L. Welchman & S. Hossain (Eds.), *‘Honour’: Crimes, paradigms and violence against women* (pp. 181–198).

Tzabar Ben-Yehoshua, N. (Ed.). (2016). Masorot ve-zramim ba-meḥkar ha-eikhuti: Tfisot, ‘estrategiyot ve-kelim mitkadmim [Traditions and streams in qualitative research: Perceptions, strategies, and advanced tools]. Tel Aviv: Mofet Institute.

Ulvund, F. (2020). Jewish communities in Europe: Historical and contemporary perspectives. *Journal of European Studies*, 52(3), 287–303.

Umeanolue, I. L. (2020). Religious influences on politics in Nigeria: Implications for national development. *OGIRISI: A New Journal of African Studies*, 15, 139–157. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/84823560f35bca74205b25865252a9b864b442a3>

Wolfensperger, Y., & Petkin, D. (2010). Ḥeker mikreh: Tovim ha-shnayim be-hora’ah, le-pitu’ah yeda maḳtso’i [Case study: “Two are better” in teaching, for developing professional knowledge]. *Ha-ḥinukh ve-svivo, Shenaton Mikhlelet Seminar ha-Kibbutzim*, 33, 151–168.

Yosipon, M. (2016). Ḥeker mikreh [Case study]. In N. Tzabar Ben-Yehoshua (Ed.), *Masorot ve-zramim ba-meḥkar ha-eikhuti: Tfisot, ‘estrategiyot ve-kelim mitkadmim [Traditions and streams in qualitative research: Perceptions, strategies, and advanced tools]* (pp. 179–217). Tel Aviv: Dvir.

Zhang, H. (2024). Cultural representation in foreign language textbooks: A scoping review from 2012 to 2022. *Linguistics and Education*, 83. Retrieved from <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0898589824000640>

Zucca, L. (2012). A Secular Europe: Law and Religion in the European Constitutional Landscape. *Oxford University Press*.

Zuniga, X., Lopez, G., & Ford, K. (2016). Intergroup dialogue. *Routledge*. Retrieved from https://play.google.com/store/books/details?id=j2gWDAAQBAJ&source=gbs_api

Anexe

5.1.6.1.1 Poziții detaliate ale celor cinci grupuri de respondenți cu privire la prima întrebare de cercetare

Grup	Principalele rezultate
Membri ai Knessetului / juriști	Decalajul identitar-sistemic: discrepanța rezultă din confruntarea dintre necesitatea de a aplica legea religioasă ca element central al identității și legile laice care vizează egalitatea deplină, în special pentru femei. Această situație generează tensiuni juridice și sociale. Respect reciproc: Se solicită un echilibru în care sistemul civil să respecte legea comunității druze, asigurând în același timp respectarea drepturilor universale ale omului. Presiune externă: Presiunea crescută din partea organizațiilor de femei/care apără drepturile femeilor și a sistemului judiciar pentru a acorda femeilor un statut egal în procedurile de divorț accentuează discrepanța dintre tradiție și normele juridice moderne.
Qadis	Ambiguitate juridică: Instanțele religioase se străduiesc să aplice legea druză în cadrul unui sistem juridic paralel, ceea ce subminează încrederea comunității în respectivele instanțe. În plus, caracterul învechit al acestor reglementări le face să fie percepute ca irelevante. Lipsa de autoritate: divorțurile Țalāq accentuează dificultățile juridice existente - în timp ce dreptul religios acceptă un divorț unilateral, dreptul civil îl tratează ca pe o infracțiune penală, ceea ce subminează autoritatea și statutul instanțelor.
Avocați	Eșecurile dublei autorități: Avocații percep abolirea ”cursei între jurisdicții” (opțiunea de a alege între instanțele civile și cele religioase) drept un eșec fundamental care subminează încrederea publicului în sistem. Această cursă între jurisdicții creează dificultăți inechitabile pentru părțile aflate în procedura de divorț. Presiunea asupra familiei: Tensiunile dintre legea tradițională druză și legislația civilă destabilizează relațiile familiale, putând determina atât bărbații, cât și femeile să facă concesii unilaterale pentru a menține unitatea familiei și a evita răspunderea penală.
Lideri religioși druzi (imami)	Valori tradiționale vs. modernitate: Dilema centrală constă în păstrarea legii religioase ca sursă de autoritate religioasă și socială în contextul cerințelor moderne care vizează principii de egalitate și corectitudine. Există îngrijorări cu privire la pierderea relevanței religioase ca urmare a intervenției externe a statului. Exploatarea decalajului: Liderii religioși exprimă temerea că unele femei ar putea utiliza dreptul civil pentru a obține avantaje neloiale în procedurile de divorț, compromițând astfel statutul dreptului religios și al autorității spirituale.

Grup	Principalele rezultate
Reprezentanți ai comunității druze care s-au confruntat cu discrepanțe legislative	Sentimentul de inechitate și neajutorare: Cei care s-au confruntat cu acest decalaj raportează o gravă afectare a percepției lor asupra conceptului de echitate. Bărbații se simt amenințați de legea civilă, în timp ce femeile se pot simți obligate să respecte norme tradiționale restrictive. Subordonarea culturală: Un angajament față de normele tradiționale poate impune concesii semnificative în timpul procedurilor de divorț, în primul rând pentru a păstra ”pacea în familie”, compromițând astfel drepturile individuale.

5.2.3.1 Tabelul ilustrativ pentru documentele analizate din perspectiva întrebării decerctare nr. 1

Subiect	Esența subiectului	Întrebarea de cercetare A: <i>Ce dileme există cu privire la decalajul dintre sistemul juridic tradițional și dreptul civil în ceea ce privește procedurile de divorț în rândul membrilor comunității druze din Israel??</i>
Declarația de Independență	Documentul fondator al Statului Israel, care garantează egalitatea în drepturi indiferent de religie, rasă și sex.	Garantează libertatea religioasă și egalitatea în drepturi, fără însă a oferi o soluție clară la diferențele dintre sistemele judiciare religioase și civile în ceea ce privește divorțul.
Ordonanța privind tranziția (1948)	Un document care a ancorat guvernarea israeliană după înființarea Statului.	Stabilește prioritatea dreptului civil asupra dreptului religios, ceea ce conduce la conflicte jurisdicționale cu instanțele religioase druze în materie de divorț.
Legea fundamentală: Demnitatea umană și libertatea (1992)	O lege care consacră drepturile fundamentale ale fiecărui cetățean la libertate, demnitate și viață privată.	Există o discrepanță între dreptul la egalitatea de gen și respectarea legii religioase druze, în special în ceea ce privește divorțul unilateral.
Legea fundamentală: Libertatea de ocupație (1994)	Consacră dreptul la libera alegere în sfera profesională în Israel.	Generează tensiuni în cazurile de poligamie sau divorț unilateral, în care femeile sunt constrânse din punct de vedere social și economic.

Subiect	Esența subiectului	Întrebarea de cercetare A: <i>Ce dileme există cu privire la decalajul dintre sistemul juridic tradițional și dreptul civil în ceea ce privește procedurile de divorț în rândul membrilor comunității druze din Israel??</i>
Legea educației de stat (1953)	Definește obiectivele educației în Israel, punând accentul pe moștenirea evreiască și democratică.	Restricționează educația religioasă independentă, creând tensiuni între tradiție și modernizare în cadrul familiei druze și al educației maritale.
Legea fundamentală: Israel - Statul-națiune al poporului evreu (2018)	Consacră Israelul ca stat național al poporului evreu și subliniază caracterul său evreiesc.	Reprezintă o provocare pentru identitatea comunității druze și generează un sentiment de inegalitate în cadrul sistemului judiciar civil.
Legea Reîntoarcerii	Acordă evreilor dreptul de a emigra (a face Aliyah) în Israel și de a obține cetățenia.	Se adresează exclusiv evreilor, excluzând astfel minoritățile - inclusiv druzii - din cadrul juridic civil.
Interzicerea legală a poligamiei în Israel	O interdicție legală de a fi căsătorit cu mai mult de o soție.	Încalcă legea religioasă, dar conservă principiile egalității și drepturile femeilor.
Jurisprudență cheie cu privire la poligamie	Hotărâri judecătorești care consolidează interdicția legală cu privire la poligamie.	Întră în conflict cu legea religioasă care permite poligamia în anumite comunități, însă consolidează principiile egalității de gen în sfera civilă.
Interzicerea divorțului unilateral	Interzicerea divorțului unilateral pentru a asigura egalitatea între soți.	Dilema derivă din dorința de a respecta tradiția druză - care permite divorțul unilateral - și aderarea la dreptul civil care susține egalitatea.
Jurisprudență cheie cu privire la divorțul unilateral	Jurisprudența referitoare la divorțul unilateral în temeiul legii druze sau Sharia, care permite unui bărbat să pună capăt căsătoriei în mod unilateral, fără acordul soției.	Hotărârile abordează conflictul dintre divorțul tradițional (Talaq) și dreptul civil. În timp ce instanțele druze permit divorțul unilateral printr-o procedură tradițională, dreptul civil consideră că un astfel de divorț contravine drepturilor egale ale soților. O dilemă majoră rezultă din hotărârile Curții Supreme, care, pe de o parte, protejează femeile, dar, pe de altă parte, subminează autonomia religioasă a membrilor comunității druze. Bărbații se pot simți vulnerabili din

Subiect	Esența subiectului	Întrebarea de cercetare A: <i>Ce dileme există cu privire la decalajul dintre sistemul juridic tradițional și dreptul civil în ceea ce privește procedurile de divorț în rândul membrilor comunității druze din Israel??</i>
		punct de vedere juridic și penal, în timp ce femeile rămân protejate în temeiul dreptului civil, dar sunt supuse presiunilor societății.
Legea privind vârsta de căsătorie, 1950	Stabilește o vârstă maritală minimă pentru a preveni căsătoriile între copii.	Împiedică căsătoriile copiilor și protejează minorii de constrângerea culturală sau socială, dar este percepută ca o intervenție a statului în tradiția maritală a comunității.
Jurisprudența privind divorțul și intervenția Curții Supreme	Hotărâri ale Curții Supreme care intervin în deciziile instanțelor religioase.	O astfel de intervenție consolidează sistemul de justiție civilă, însă perturbă sau subminează autoritatea instanțelor religioase.
Legea privitoare la interzicerea creșterii porcilor (1962)	Interzice creșterea porcilor în cea mai mare parte a țării din motive religioase evreiești.	Reflectă respectul pentru sensibilitățile religioase ale diverselor comunități, însă ridică întrebări cu privire la drepturile minorităților.

Tabelul 5.1.6.2.1: Poziții detaliate ale celor cinci grupuri de respondenți cu privire la cea de-a doua întrebare de cercetare

Grup	Principalele rezultate
Membri ai Knessetului / juriști	Legislație flexibilă pentru integrarea tradiției și a dreptului civil: Accent pe crearea unui cadru juridic flexibil care să respecte legea religioasă druză, menținând în același timp principiile dreptului civil. O astfel de legislație ar redefini autoritatea instanțelor druze, permițându-le să funcționeze în spiritul tradiției și în egală măsură în conformitate cu valorile democratice. Punerea în aplicare a secțiunii 30: Această dispoziție permite stabilirea unor reglementări unice pentru sistemul juridic druz, creând un potențial cadru juridic care îmbină tradiția și modernitatea, păstrând în același timp independența instanțelor.
Qadis	Punerea în aplicare a secțiunii 30 pentru a moderniza legea: Qadis subliniază importanța actualizării reglementărilor procedurale pentru a reflecta evoluția nevoilor sociale, păstrând în același timp legitimitatea religioasă și comunitară a instanțelor druze. Adaptarea legislației ar acorda Qadis puteri clare și ar reduce intervenția externă. Cadrul de mediere internă: Qadis recomandă instituirea unor mecanisme oficiale de mediere în cadrul comunității pentru a soluționa litigiile din perspectiva legislației religioase, dar în mod echitabil, în cooperare cu organismele judiciare civile.
Avocați	Excepția de la secțiunile 181 și 182: Avocații susțin excluderea membrilor comunității druze de la aceste dispoziții (care abordează aspectele penale ale divorțului unilateral) pentru a preveni sancțiunile penale în cazul divorțurilor Țalāq. Medierea și negocierea: Accent pe soluțiile non-formale, precum medierea și negocierea în procedurile de divorț, pentru a reduce decalajul dintre așteptările tradiționale și normele moderne și pentru a evita litigiile prelungite în instanțele civile.
Lideri religioși druzi (imami)	Legislație adaptată în cooperare cu statul: Liderii religioși sugerează necesitatea ca guvernul să acționeze în colaborare cu conducerea religioasă pentru a formula soluții legislative care să respecte legea religioasă fără a submina drepturile membrilor comunității. Astfel de propuneri includ noi reglementări interne care permit aplicarea flexibilă a legii. Mecanisme de mediere pentru a proteja identitatea religioasă: Imamii solicită instituirea unor procese de mediere înrădăcinate în tradiția druză, sub supravegherea parțială a autorităților civile, pentru a proteja identitatea comunității.
Reprezentanți ai comunității druze care s-au confruntat cu discrepanțe legislative	Reforma legislativă adaptivă: Respondenții semnaleză că doresc reforme care să abordeze dificultățile reale, în special pentru bărbații care se confruntă cu presiuni în cadrul procedurilor penale ale sistemului civil. Sugestiile lor implică ajustarea legilor actuale astfel încât acestea să reflecte mai bine principiile religioase tradiționale fără a intra în conflict cu dreptul civil. Consolidarea instanțelor druze: Respondenții semnaleză necesitatea restabilirii autorității și independenței instanțelor druze, alături de reglementări corecte care să protejeze drepturile individuale (în special ale femeilor).

5.2.3.2 Tabelul ilustrativ pentru documentele analizate din perspectiva întrebării decercetare nr. 2

Subiect	Esența subiectului	Întrebarea de cercetare B: <i>Care sunt componentele care ar putea fi incluse într-un nou cadru conceptual pentru reducerea decalajului dintre sistemul juridic tradițional al comunității druze și sistemul de justiție civilă din Israel?</i>
Declarația de independență	Documentul fondator al statului Israel, care garantează egalitatea în drepturi indiferent de religie, rasă și sex.	Valorile libertății și egalității enunțate în acest document pot servi drept bază pentru o legislație integrată, adaptată nevoilor comunității.
Ordonanța privind Tranziția (1948)	Document care ancorează guvernarea israeliană după înființarea statului.	Posibilă recunoaștere limitată a instanțelor religioase în anumite domenii, în conformitate cu sistemul civil.
Legea fundamentală: Demnitatea umană și libertatea (1992)	Lege care consacră drepturile fundamentale ale fiecărui cetățean la libertate, demnitate și viață privată.	Ar putea fi propusă o legislație suplimentară, bazată pe principiile demnității și libertății omului, care să protejeze drepturile fără a anula legea religioasă.
Legea fundamentală: Libertatea de ocupație (1994)	Consacră dreptul la libera alegere profesională în Israel.	Este necesar un cadru care să garanteze libera alegere profesională în rândul femeilor, clarificând în același timp statutul lor economic în caz de divorț.
Legea educației de stat (1953)	Definește obiectivele educației în Israel, punând accentul pe moștenirea evreiască și democratică.	Conținutul religios și tradițional poate fi integrat în sistemul educațional, promovând în același timp egalitatea de gen în cadrul comunității druze.
Legea fundamentală: Israel - Statul-națiune al poporului evreu (2018)	consacră Israelul ca stat național al poporului evreu și subliniază caracterul său evreiesc.	Se poate formula un cadru legislativ care să răspundă nevoilor specifice ale comunității druze, menținând în același timp o poziție echitabilă.
Legea Reîntoarcerii	Acordă evreilor dreptul de a emigra (a face Aliyah) în Israel și de a obține cetățenia.	Există potențial pentru dezvoltarea unui cadru juridic care să extindă recunoașterea minorităților non-evreiești în cadrul unui sistem care să asigure egalitatea civilă.

Interzicerea legală a poligamiei în Israel	O interdicție legală de a fi căsătorit cu mai mult de o soție.	Dezvoltarea unor mecanisme legislative adaptate în dreptul civil care să prevină exploatarea femeilor, păstrând în același timp un cadru religios.
Jurisprudență cheie cu privire la poligamie	Hotărâri judecătorești care consolidează interdicția legală privind poligamia.	Mediere legislativă adaptată comunității druze, care să prevină prejudicierea drepturilor femeilor.
Interzicerea divorțului unilateral	Interzicerea divorțului unilateral pentru a asigura egalitatea între soți.	Stabilirea unor mecanisme și acorduri de mediere familială care să prevină intervenția penală, protejând în același timp drepturile soților.
Jurisprudență cheie cu privire la divorțul unilateral	Jurisprudența referitoare la divorțul unilateral în temeiul legii Druze sau Sharia, care permite unui bărbat să pună capăt căsătoriei în mod unilateral, fără acordul soției.	Este necesar să se propună soluții de mediere și mecanisme procedurale care să garanteze drepturile femeilor, armonizând în același timp practicile instanțelor religioase cu dreptul civil. Una dintre componente este o legislație flexibilă, adaptată valorilor comune. Astfel de mecanisme ar limita divorțul unilateral, acordând în același timp instanțelor religioase un domeniu de aplicare juridic suficient, fără a încălca legislația statului. În plus, ar fi prudent să se ia în considerare aplicarea articolului 30 din Legea instanțelor religioase druze pentru a îmbina tradiția religioasă cu modernitatea.
Legea privind vârsta de căsătorie, 1950	Stabilește o vârstă maritală minimă pentru a preveni căsătoriile între copii.	Este necesar un cadru legislativ special care să permită un anumit grad de flexibilitate sub supraveghere judiciară și prin exprimarea acordului comun.
Jurisprudență cu privire la divorț și intervenția Curții Supreme	Hotărâri ale Curții Supreme care intervin în deciziile instanțelor religioase.	Propunerea unei abordări de mediere constituțională care să permită instanțelor religioase să funcționeze în conformitate cu principiile constituționale moderne.
Legea privitoare la interzicerea creșterii porcilor (1962)	Interzice creșterea porcilor în cea mai mare parte a țării din motive religioase evreiești.	Potențial exemplu pozitiv de echilibrare a intereselor majorității și minorității în abordarea nevoilor religioase.

Tabelul 5.1.6.3.3: Poziții detaliate ale celor cinci grupuri de respondenți cu privire la cea de-a treia întrebare de cercetare

Grup	Rezultate
Membri ai Knessetului / Profesioniști în domeniul juridic	✓ Sprijin pentru modificarea Secțiunii 181: Membrii Knessetului și profesioniștii din domeniul juridic subliniază importanța prevenirii conflictelor dintre sistemul civil și legea religioasă druză. Necesitatea de a amenda legea rezultă din înțelegerea faptului că această secțiune creează inegalități inerente și încalcă libertatea religioasă a comunității ✓ Exceptarea sau transformarea în proceduri civile: Există o recomandare de a excepta comunitatea druză de la procedurile penale sau de a le transforma în proceduri civile, prevenind astfel sancțiuni severe care nu corespund naturii divorțurilor tradiționale.
Qadis (judecători religioși)	✓ Modificarea Secțiunii 181 este esențială: Qadis susțin că modificarea acestei secțiuni este un pas necesar pentru a preveni interferența statului în autoritatea instanțelor religioase și în aplicarea legii religioase druze. Este necesar să se clarifice domeniul de aplicare al autorității și să se adapteze legea pentru a proteja drepturile ambelor părți. ✓ Păstrarea legitimității instanțelor: O astfel de modificare legislativă ar permite instanțelor druze să continue să funcționeze independent, fără riscul răspunderii civile sau penale impuse de sistemul de justiție de stat.
Avocați	✓ Exceptarea comunității druze: Avocații recomandă exceptarea comunității druze de la prevederile Secțiunii 181 pentru a evita pedepsele nedrepte și pentru a alinia legislația la legea și tradiția religioasă druză. Poziția lor se bazează pe afirmația că situația actuală creează disparități și inegalități în comparație cu alte comunități din Israel ✓ Legislație adaptată: În locul unei exceptări largi, aceștia propun formularea unei legislații specifice pentru punerea în aplicare a legii religioase într-un cadru juridic care să asigure echitatea pentru toate părțile implicate.
Clerici druzi (imami)	✓ Apel către liderii religioși: Liderii religioși druzi militează pentru cooperarea cu conducerea Knesset-ului pentru a promova schimbări legislative care ar restabili legitimitatea instanțelor druze. Această abordare ar susține statutul legii religioase și ar preveni subordonarea completă față de legea civilă, considerată ca factor care subminează tradiția comunității. ✓ Salvgardarea identității comunității: Modificarea legii este considerată esențială pentru păstrarea identității socio-religioase a comunității, prevenind orice potențială utilizare abuzivă a sistemului de către oricare dintre părți.

Grup	Rezultate
Reprezentanți ai comunității druze care s-au confruntat cu discrepanțe legislative	✓ Cererea de modificare legislativă: Persoanele intervievate care s-au confruntat cu acest decalaj subliniază faptul că secțiunea 181 prejudiciază în mod direct bărbații supuși sancțiunilor penale ca urmare a procedurilor de divorț unilateral (talāq). O modificare legislativă este considerată vitală pentru a-i proteja de caracterul injust al legii. ✓ Protejarea drepturilor: Se solicită simplificarea procedurilor și restabilirea echilibrului între dreptul religios și dreptul civil, astfel încât sistemul să servească cu adevărat comunității în loc să exacerbeze sentimentele de discriminare.

5.2.3.3 Tabelul ilustrativ pentru documentele analizate din perspectiva întrebării decercetare nr. 3

Subiect	Esența subiectului	Întrebarea de cercetare C: <i>Care sunt aspectele legate de modificarea Secțiunii 181 din Codul Penal?</i>
Declarația de Independență	Documentul fondator al statului Israel, care garantează egalitatea în drepturi indiferent de religie, rasă și sex.	Factorii de decizie se pot baza pe Declarația de Independență pentru a justifica reformele juridice.
Ordonanța privind tranziția (1948)	Document care ancorează guvernarea israeliană după înființarea statului.	Parlamentarii tind să susțină supremația dreptului civil, menținând în același timp ordinea publică.
Legea fundamentală: Demnitatea umană și libertatea (1992)	Lege care consacră drepturile fundamentale ale fiecărui cetățean la libertate, demnitate și viață privată.	Poziții divergente – unele voci susțin reformele pentru promovarea egalității de gen, în timp ce altele argumentează în apărarea autonomiei religioase.
Legea fundamentală: Libertatea de ocupație (1994)	Consacră dreptul la libera alegere profesională în Israel.	Are ca scop menținerea libertății individuale, reducând în același timp diferențele dintre tradiție și progres.
Legea educației de stat (1953)	Definește obiectivele educației în Israel, punând accentul pe moștenirea evreiască și democratică.	Sprijin pentru introducerea de conținut educațional adaptat pentru a promova egalitatea fără a submina etosul educațional tradițional.
Legea fundamentală: Israel - Statul-națiune al poporului evreu (2018)	Consacră Israelul ca stat național al poporului evreu și subliniază caracterul său evreiesc.	Critici din partea celor care susțin multiculturalismul versus sprijin din partea celor care militează pentru consolidarea identității naționale.

Legea Reîntoarcerii	Acordă evreilor dreptul de a emigra (a face Aliyah) în Israel și de a obține cetățenia.	Puncte de vedere divergente: unii respondenți sunt în favoarea menținerii legii actuale, în timp ce alții susțin extinderea acesteia pentru a include alte minorități.
Interzicerea legală a poligamiei în Israel	O interdicție legală de a fi căsătorit cu mai mult de o soție.	Majoritatea factorilor de decizie sprijină aplicarea interdicției pentru a promova egalitatea de gen.
Jurisprudență cheie cu privire la poligamie	Hotărâri judecătorești care consolidează interdicția legală privind poligamia.	Sprijin larg pentru menținerea hotărârilor existente, păstrând în același timp valorile egalității și ale drepturilor individuale.
Interzicerea divorțului unilateral	Interzicerea divorțului unilateral pentru a asigura egalitatea între soți.	Parlamentarii preferă o legislație clară care să prevină discriminarea de gen și conflictul cu dreptul civil.
Jurisprudență cheie cu privire la divorțul unilateral	Jurisprudența referitoare la divorțul unilateral în temeiul legii Druze sau Sharia, care permite unui bărbat să pună capăt căsătoriei în mod unilateral, fără consimțământul soției.	Aceste hotărâri impun modificarea Secțiunii 181 din Codul Penal. Factorii de decizie din Knesset consideră că este necesar să se protejeze demnitatea și libertatea umană, echilibrând în același timp valorile tradiționale. Există sprijin pentru exceptarea comunității druze de la lege sau pentru adaptarea legislației în vederea impunerii de sancțiuni civile, mai degrabă decât penale, în cazul divorțurilor unilaterale. Aceste poziții sunt determinate de intenția de a evita alienarea socială și de a dezvolta soluții adaptate pentru comunitatea druză.
Legea privind vârsta de căsătorie, 1950	Stabilește o vârstă maritală minimă pentru a preveni căsătoriile între copii.	Consens larg privind respectarea legii ca instrument de protecție a drepturilor individuale.
Jurisprudență cu privire la divorț și intervenția Curții Supreme	Hotărâri ale Curții Supreme care intervin în deciziile instanțelor religioase.	Poziții mixte - unii consideră că acest lucru consolidează egalitatea, în timp ce alții sunt în favoarea păstrării autonomiei religioase.
Legea privind interzicerea creșterii porcilor (1962)	Interzice creșterea porcilor în cea mai mare parte a țării din motive religioase evreiești.	Legea este privită ca un model de incluziune culturală, fiind însă criticată de unele grupuri care se simt marginalizate.

5.2.3.2 Tabelul ilustrativ pentru documentele analizate din perspectiva multiculturalismului

Subiect	Esența subiectului	Încurajarea multiculturalismului	Discrepanțe cu multiculturalismul	Scurtă explicație	Note
Declarația de Independență	Documentul fondator al statului Israel, care garantează drepturi egale indiferent de religie, rasă sau sex.	✓ Asigură drepturi egale depline pentru minorități; pune accentul pe recunoașterea diverselor identități culturale și religioase.		Declarația de Independență creează o promisiune de drepturi egale și de viață comună pentru toate sectoarele din Israel.	Servește drept bază pentru argumentele care promovează multiculturalismul în cadrul statului.
Ordonanța privind tranziția (1948)	Document care ancorează guvernarea israeliană după înființarea statului.		✓ Nu abordează în mod clar statutul juridic al minorităților religioase; consolidează hegemonia sistemului secular.	Ordonanța promovează guvernarea unificată, dar ignoră diversitatea culturală și juridică a grupurilor minoritare.	Constituie un cadru neutru, dar lipsit de elemente de multiculturalism.
Legea fundamentală: Demnitatea umană și libertatea (1992)	Lege care consacră drepturile fundamentale ale fiecărui cetățean la libertate, demnitate și viață privată.	✓ Promovează egalitatea în drepturi, fără deosebire de religie sau sex; sprijină libertatea de exprimare și de religie într-un mod echitabil.		Permite exprimarea diverselor identități culturale și protejează libertatea personală a	Servește drept bază pentru hotărârile judecătorești care susțin principiul egalității.

Subiect	Esența subiectului	Încurajarea multiculturalismului	Discrepanțe cu multiculturalismul	Scurtă explicație	Note
				grupurilor minoritare.	
Legea fundamentală: Libertatea de ocupație (1994)	Consacră dreptul la libera alegere profesională în Israel.	✓ Permite integrarea grupurilor minoritare în forța de muncă; interzice discriminarea pe motive religioase sau culturale.		Promovează egalitatea de șanse la angajare și consolidează integrarea grupurilor multiculturale în societatea israeliană.	Consolidarea unui etos liberal într-o societate multiculturală.
Legea educației de stat (1953)	Definește obiectivele educației în Israel, punând accentul pe moștenirea evreiască și democratică.		✓ Pune accentul pe moștenirea evreiască în detrimentul altor culturi; nu recunoaște identitatea culturală a minorităților; limitează educația multiculturală prin faptul că nu reflectă în mod egal toate grupurile din Israel.	Creează un decalaj în educația grupurilor minoritare; se concentrează pe identitatea evreiască în detrimentul altor culturi.	
Legea fundamentală: Israel - Dtatul-națiune al poporului evreu (2018)	Consacră Israelul ca stat național al poporului evreu și subliniază caracterul său evreiesc.		✓ Poziționează identitatea evreiască deasupra altor identități; subminează egalitatea culturală pentru minoritățile non-evreiești.	Această lege consolidează identitatea evreiască, dar intră în conflict cu principiul multicultural al	Subiect de dezbatere publică și controversă.

Subiect	Esența subiectului	Încurajarea multiculturalismului	Discrepanțe cu multiculturalismul	Scurtă explicație	Note
				egalității de statut între toate comunitățile.	
Legea Reîntoarcerii	Acordă evreilor dreptul de a emigra în Israel și de a obține cetățenia.		✓ Creează inegalități juridice între cetățenii evrei și non-evrei; împiedică egalitatea în drepturi pentru minoritățile care nu sunt eligibile în temeiul legii.	Promovează viziunea Israelului ca stat-națiune evreiesc și stârnește critici pentru conflictul cu principiile multiculturale.	Întărirea caracterului evreiesc al statului.
Interzicerea poligamiei în Israel	O interdicție legală privind căsătoria cu mai mult de o soție.		✓ Conflicte cu practicile tradiționale ale unor grupuri precum druzii și beduinii; considerate ca interferând cu libertățile culturale sau religioase.	Interdicția se bazează pe valorile moderne ale egalității de gen, dar intră în conflict cu obiceiurile anumitor comunități.	Declanșează o dezbatere privind drepturile culturale versus standardele juridice moderne.
Hotărâri cheie privind poligamia	Hotărâri judecătorești care consolidează interdicția legală privind poligamia.		✓ Coliziunea cu religiile tradiționale care permit poligamia ca parte a legii lor religioase.	Consolidarea acestor hotărâri promovează egalitatea de gen, dar încalcă autonomia religioasă a anumitor grupuri.	Un punct critic între normele religioase și dreptul secular.

Subiect	Esența subiectului	Încurajarea multiculturalismului	Discrepanțe cu multiculturalismul	Scurtă explicație	Note
Interzicerea divorțurilor unilaterale	Interzicerea divorțului unilateral pentru a asigura egalitatea între soți.	✓ Promovează drepturile femeilor și împiedică pe oricare dintre soți să dicteze unilateral condițiile divorțului.	✓ Intră în conflict cu legea tradițională druză și islamică, care permite divorțul unilateral de către soț.	Oferă protecție femeilor, dar atrage critici din partea grupurilor religioase care o consideră o ingerință în legile lor religioase.	Creează tensiuni între religie și stat.
Hotărâri-cheie privind divorțurile unilaterale	Hotărâri judecătorești privind divorțul unilateral în temeiul legii druze sau Sharia , care permite unui bărbat să pună capăt căsătoriei în mod unilateral, fără acordul soției.	✓ Respectă autonomia instanțelor religioase, păstrând în același timp tradiția; recunoaște statutul religios ca bază pentru soluționarea litigiilor familiale.	✓ Încalcă egalitatea de gen și demnitatea umană, deoarece practica discriminează soția; implică intervenția statului în legile religioase tradiționale.	Instanțele civile se confruntă cu diferența dintre dreptul religios și dreptul civil israelian, în încercarea de a identifica o soluție echilibrată.	Acest conflict conduce la apeluri pentru reformarea și adaptarea legislației religioase la nevoile sociale moderne.
Legea privind vârsta de căsătorie (1950)	Stabilește o vârstă minimă pentru căsătorie pentru a preveni căsătoriile între copii.	✓ Protejează drepturile persoanelor fizice și ale minorilor; promovează egalitatea.	✓ Conflicte cu obiceiurile tradiționale ale anumitor comunități în care vârsta de căsătorie este mai mică.	Reflectă normele moderne față de tradițiile religioase și culturale ale unor grupuri.	Considerată drept legislație modernă progresistă.
Decizii privind divorțul și	Hotărâri ale Curții Supreme care intervin în		✓ Contestă autoritatea instanțelor religioase; se	Intervenția Curții consolidează dreptul civil, dar	Ilustrează tensiunea dintre diferitele cadre juridice.

Subiect	Esența subiectului	Încurajarea multiculturalismului	Discrepanțe cu multiculturalismul	Scurtă explicație	Note
intervenția Curții Supreme	deciziile instanțelor religioase.		consideră că subminează autonomia culturală a comunităților religioase.	generează tensiuni cu privire la autonomia culturală și judiciară a grupurilor religioase.	
Legea privind interzicerea creșterii porcilor (1962)	Interzice creșterea porcilor în majoritatea zonelor țării din motive religioase evreiești.		✓ Impune restricții asupra libertății economice și asupra tradițiilor comunităților non-evreiești, în special asupra creștinilor.	Legea promovează valorile religioase evreiești, dar intră în conflict cu drepturile culturale și religioase ale minorităților non-evreiești.	Un exemplu de legislație bazată pe religie în discrepanță cu principiile multiculturale.

Tabelul 5.1.6.4: Pozițiile celor cinci grupuri de respondenți cu privire la diverse subiecte cheie abordate în cadrul cercetării

Subiecte cheie	Membri ai Knesset-ului / Personalități publice / Experți juridici	Qadis	Avocați	Lideri religioși druzi (imami)	Reprezentanți ai comunității druze care s-au confruntat cu discrepanțe legislative
Diferențe între sistemul juridic religios/cutumiar și sistemul juridic civil	Recunosc decalajului și sprijină sistemului civil	Subliniază angajamentul lor față de tradiția religioasă	Recunosc lacunelor și dificultățile de punere în aplicare	Optează pentru păstrarea decalajului ca element central pentru salvagardarea religiei	Percep decalajul ca pe o încălcare a drepturilor personale

Subiecte cheie	Membri ai Knesset-ului / Personalități publice / Experți juridici	Qadis	Avocați	Lideri religioși druzi (imami)	Reprezențanți ai comunității druze care s-au confruntat cu discrepanțe legislative
Influența sistemului religios asupra procedurilor de divorț	Sistemul religios este tratat cu respect, dar i se acordă o pondere redusă	Privesc sistemul religios ca pe o autoritate supremă	Propun abordări practice cu privire la mediere	Privesc sistemul religios ca pe o autoritate absolută	Critică sistemul religios
Cadre de mediere posibile	Propun cadre pentru o reglementare juridică clară	Susțin propunerile de mediere tradițională	Sprijină crearea unei structuri judiciare integrate	Refuză medierea oficială	Își doresc o mediere eficientă și echitabilă
Poziții privind modificarea Secțiunii 181 din Codul penal	În favoarea modificării Secțiunii 181 prin măsuri de cooperare	Sceptici cu privire la modificarea Secțiunii 181	Consideră că Secțiunea 181 trebuie să fie actualizată	Se opun oricărei modificări a Secțiunii 181	Se exprimă în favoarea modificării Secțiunii 181 în vederea promovării egalității
Implicațiile socio-comunitare ale decalajului	Subliniază importanța influenței comunității	Consideră că exercită o influență puternică asupra vieții de familie	Subliniază efectele asupra comunității și indivizilor	Consideră că decalajul conservă identitatea comunității	Percep un impact asupra stabilității familiei
Influența guvernului asupra atitudinilor părților interesate	Consideră că este modelată de pozițiile guvernamentale	Consideră că este influențată de politica statului	Cred în echilibrarea diferitelor autorități	Rămân loiali față de tradiție și aliniați autorităților	Critică influența guvernului
Decalajul dintre poziția liderilor religioși și perspectivele cetățenilor	Tind să fie de acord cu liderii religioși și cu sistemul	Se aliniază cu conducerea religioasă	Critică religioase	Mențin poziții conservatoare	Manifestă opoziție față de abordările tradiționale rigide
Înțelegerea cerințelor sociale emergente	Receptivi la schimbările sociale treptate	Se opun schimbărilor culturale rapide	Deschiși la adaptări sociale	Critici față de noile cerințe sociale	Subliniază nevoia de schimbare socială
Tendințe de schimbări ale tradiției în contextul modernizării	Percep modernizarea ca un mijloc de incluziune socială	Consideră că tradiție este prioritară	Militează pentru schimbările treptate	Resping modernizarea care subminează tradiția	Privesc modernizarea ca pe o cale către egalitate
Impactul politicii existente asupra percepțiilor individuale	Consideră că politicile actuale consolidează comunitatea	Subliniază slăbiciunile sistemului civil	Identifică efectul negativ asupra unor cazuri individuale complexe	Sprijină continuării politicilor existente	Evidențiază dezavantajele personale în condițiile actuale

Tabelul 5.1.6.5: Pozițiile celor cinci grupuri de respondenți cu privire la diverse aspecte cheie discutate în cadrul cercetării

Subiect	Membri ai Knesset-ului / Personalități publice / Experți juridici	Qadis	Avocați	Lideri religioși druzi (imami)	Reprezentanți ai comunității druze care s-au confruntat cu discrepanțe legislative
Multiculturalismul în Israel	Subliniază importanța integrării druzilor, cu conservarea valorilor culturale ale acestora, dar favorizează în general o politică condusă de stat.	Se consideră ca fiind parte a statului statului, dar doresc recunoașterea unică a sistemului tradițional druz.	Observați dificultățile multiculturalismului prin prisma decalajelor legislative, dar recunosc importanța păstrării tradițiilor.	Consideră multiculturalismul drept o provocare la menținerea statutului religios și identitar al druzilor.	Consideră că multiculturalismul consolidează decalajele în loc să le reducă.
Identitatea druză	Percep identitatea ca fiind complexă: o combinație de loialitate față de stat și păstrarea identității religioase și tradiționale.	Sprrijină păstrarea unei identități religioase-judiciare unice, separate de sistemul civil.	Subliniază necesitatea de a găsi un echilibru între identitatea civilă și identitatea tradițională druză.	Consideră identitatea o parte inseparabilă a religiei și a tradiției instanțelor religioase.	Își exprimă îngrijorarea cu privire la prejudiciile aduse identității din cauza lipsei de aliniere între sisteme.
Decalajul dintre sistemul civil și cel religios	Consideră că această lacună provine dintr-o adaptare insuficientă a legislației tradiționale druze și susțin identificarea unei soluții structurate.	Percep decalajul ca o amenințare la adresa autorității instanțelor religioase, dar caută modalități de cooperare.	Subliniază impactul negativ al decalajului asupra procedurilor judiciare și asupra rezolvării problemelor personale.	Se opun oricărei modificări care ar putea slăbi autoritatea instanțelor tradiționale.	Din perspectivă personală, percep acest decalaj ca pe o frustrare și o barieră în calea reconcilierii echitabile între tradiții.
Percepția autorității instanțelor religioase	Pledează în favoarea încorporării anumitor competențe pentru instanțele tradiționale sub supravegherea statului.	Subliniază autoritatea absolută a instanțelor religioase ca fiind esențială pentru păstrarea tradiției religioase.	Susțin supravegherea echitabilă, militând în același timp și pentru actualizarea anumitor procese.	Consideră că instanțele reprezintă autoritatea supremă ale cărei hotărâri nu ar trebui contestate.	Consideră că instanțele tradiționale sunt influente, dar nu întotdeauna adaptate la realitățile moderne.
Recomandări pentru abordarea decalajelor	Propun o legislație care să permită medierea între sisteme, respectând demnitatea tuturor părților.	Sugerează consolidarea autorității acestora în paralel cu dialogul cu sistemul civil.	Sprrijină reglementărilor juridice pentru a preveni decalajele și conflictele.	Recomandă consolidarea educației tradiționale druze pentru a reduce nevoia de mediere externă.	Propun un sistem de mediere adaptat, care să combine valorile tradiționale cu soluții moderne.

Model de corelare - Mediere și amendamente

